

Eser: Ayhan Sivridağ

Engelli insanlar ve Yılkı Atları

Yılkı Atları: Önce aileden önemli bir ferdidir sonra yaşlandığı zaman veya engelli olduğu zaman Yılkı atı oluyor.

İnsanlar: Baba ve Anne maaşı da olsa da engelli evinde kendini orada bulur. Devletten bir ricamız var maaşı olan engelliler maaşı çocukları almasın. Vesayet altında bulunan Engelliler için bağlı olduğu kuruma parasını kurum İdaresi yapsın.

İstisnalar Kaideyi Bozmaz ama!

Doğur büyüğ meslek sahibi yap veya okut, evlendir, engelli veya yaşlı olduğu zaman devlet baksın, Gel keyfim gel.

Öldüğü zaman kızı formalite ile boşandın maaşına çöker.

Oğlu da sen hala kocanla yaşıyorsun ben de paradan hak istiyorum der.

9 Yıllık engelliyim Neler Gördüm neler.

Yılkı atlarının özelliği: Bu atlar daha önceden bulundukları civardaki insanlar tarafından yaşlandıkları ve hizmetlerini tamamladıkları için doğaya salınmış olan veya engelli doğan atlardır. birbirleriyle çiftleşip çoğalmışlar ve yabanileşmişlerdir.

Bölüm 1

Kara Güzel

Hatırlayabildiğim ilk yer, içinde berrak bir su birikintisi olan geniş ve hoş bir çayırdı. Üzerine gölgelik ağaçlar eğilmişti ve derin ucunda sazlar ve nilüferler yetişiyordu. Bir taraftaki çitin üzerinden sürülmüş bir tarlaya, diğer tarafta ise yol kenarında duran efendimizin evinin kapısına bakıyorduk; çayırın tepesinde bir köknar korusu, dibinde ise dik bir yamaçtan akan bir dere vardı.

Küçükken ot yiyemediğim için annemin sütüyle yaşardım. Gündüzleri onun yanında koşar, geceleri de yanına yatardım. Hava sıcak olduğunda ağaçların gölgesinde, göletin yanında dururduk ve hava soğuk olduğunda korunun yakınında güzel ve sıcak bir kulübemiz olurdu. Ot yiyecek yaşa geldiğimde annem gündüzleri işe gider, akşamları geri dönerdi.

Çayırdaki benden başka altı genç tay vardı; benden büyüklerdi; bazıları neredeyse yetişkin atlar kadar büyüktü.

Onlarla koşar ve çok eğlenirdim; hep birlikte tarlada olabildiğince hızlı dörtnala koşardık. Bazen oldukça sert oyunlar oynardık, çünkü sık sık dörtnala koşmanın yanı sıra ısırır ve tekme atarlardı.

Bir gün, epey tekmeleme sesi duyulurken, annem yanına gelmem için kişnedi ve sonra şöyle dedi:
"Sana söyleyeceklerime dikkat etmeni istiyorum. Burada yaşayan taylar çok iyi taylar, ama onlar araba atı tayları ve elbette görgü kurallarını öğrenmemişler. İyi yetiştirilmiş ve iyi doğmuşsun;

babanın bu bölgede büyük bir ünü var ve büyükbaban Market yarışlarında iki yıl kupayı kazandı; Büyükbaban tanıdığım tüm atlar arasında en tatlı huylu olandı ve sanırım beni tekmelerken veya ısırırken hiç görmedin. Umarım nazik ve iyi biri olarak büyürsün ve asla kötü davranışlar öğrenmezsin; işini iyi niyetle yaparsın, tırıs giderken ayaklarını iyi kaldırırsın ve oyun oynarken bile asla ısırılmaz veya tekmelemezsın."

Annemin nasihatini asla unutmadım; onun bilge bir yaşlı at olduğunu biliyordum ve efendimiz ona çok değer verirdi. Adı Düşes'ti ama ona sık sık **Pet** derdi.

Efendimiz iyi ve nazik bir adamdı. Bize güzel yemekler, güzel bir konaklama ve nazik sözler verirdi; küçük çocuklarına davrandığı kadar bize de nazik davranırdı. Hepimiz onu çok severdik ve annem de onu çok severdi. Onu kapıda gördüğünde sevinçle kişner ve ona doğru koşardı. Onu okşar, sever ve "Ee, yaşlı Pet, peki senin küçük İrkçi nasıl?" derdi.

Ben donuk siyahtım, bu yüzden bana İrkçi derdi; sonra bana çok lezzetli bir parça ekmek verirdi ve bazen anneme bir havuç getirirdi. Bütün atlar ona gelirdi ama sanırım en sevdiği bizdik. Annem onu her zaman pazar günü hafif bir arabada şehre götürürdü.

Kara Güzel

Bazen çitten böğürtlen toplamak için tarlamıza gelen Burak adında bir çiftçi çocuk vardı. İstedığı kadar yedikten sonra, taylorla taş ve sopalarla oynayarak onları dörtnala koştururdu. Biz de ona pek aldırılmazdık çünkü dörtnala koşabilirdik; ama bazen bir taş bize çarpıp yaralardı. Bir gün bu avdaydı ve efendinin yan tarlada olduğunu bilmiyordu; ama oradaydı, olup biteni

izliyordu; çitin üzerinden atlayıp Burak'ı kolundan yakalayıp kulağına öyle bir tokat attı ki, Burak acı ve şaşkınlıkla kükredi. Efendiyi görür görmez, neler olduğunu görmek için daha da yaklaştık. "Kötü çocuk!" "Kötü çocuk! Tayları kovalamak için. Bu ne ilk ne de ikinci sefer, ama son olacak.

İşte paranı al ve evine git; seni bir daha çiftliğimde istemiyorum." Böylece Burak'ı bir daha hiç görmedik. Atlara bakan yaşlı Yüksel, efendimiz kadar nazikti, bu yüzden halimiz vaktimiz yerindeydi.

Av partisi

İki yaşıma gelmeden önce asla unutmadığım bir olay yaşadım. İlkbaharın başlarıydı; gece biraz don olmuştı ve ormanın ve çayırların üzerinde hâlâ hafif bir sis vardı.

Diğer taylarla birlikte tarlanın alt kısmında otluyorduk ki, oldukça uzaktan köpek çığlıklarına benzeyen bir ses duyduk. Tayların en büyüğü başını kaldırdı, kulaklarını dikti ve "İşte tazılar!" dedi ve hemen dörtnala uzaklaştı, biz de onu tarlanın üst kısmına doğru takip ettik; çitin üzerinden bakıp ilerideki birkaç tarlayı görebiliyorduk. Annem ve efendimizin yaşlı binicilik atı da yakınlarda duruyor ve her şeyi biliyor gibiydiler. Annem, "Bir tavşan bulmuşlar," dedi, "ve eğer bu tarafa gelirlirse avı göreceğiz."

Kısa süre sonra köpeklerin hepsi bizimkinin yanındaki taze buğday tarlasını parçalamaya başladı. Hiç böyle bir ses duymamıştım. Ne havladılar, ne uludular, ne de sızlandılar, ama avazları çıktığı kadar "havv hav havv hav hav" diye bağıldılar.

Arkalarından, bazıları yeşil paltolu, at sırtında birkaç adam geldi, hepsi olabildiğince hızlı dörtnala gidiyordu.

Yaşlı at homurdandı ve hevesle arkalarından baktı, biz genç taylar da onlarla birlikte dörtnala koşmak istedik, ama kısa süre sonra aşağıdaki tarlalara doğru uzaklaştılar; burada sanki durmuş gibiydiler; köpekler havlamayı bıraktılar ve burunlarını yere dayayarak her yöne koştular.

"Kokuyu kaybettiler," dedi yaşlı at; "belki tavşan kurtulur."

"Hangi tavşan?" dedim.

"Ah! Hangi tavşan olduğunu bilmiyorum; büyük ihtimalle ormandan çıkan kendi tavşanlarımızdan biri olabilir; köpeklerin ve adamların peşinden koşması için bulabildikleri herhangi bir tavşan yeterli olur;" ve çok geçmeden köpekler tekrar "havv hav" diye bağırmaya başladılar ve tam hızla geri dönüp, yüksek kıyı ve çitin dereye sarktığı kısımdaki çayırımıza doğru yöneldiler. "Şimdi tavşanı göreceğiz," dedi annem; ve tam o sırada korkudan çılgına dönmüş bir tavşan koşarak ormana doğru koştu.

Köpekler geldi; kıyayı aştılar, dereyi atladılar ve avcılarının da takip ettiği tarladan koşarak geldiler. Altı sekiz adam atlarını köpeklerin üzerine atladı. Tavşan çitten geçmeye çalıştı; çit çok sıkı ve yola doğru koşmak için hızla döndü, ama çok geçti; köpekler vahşi çığlıklarıyla üzerine çullandı; bir çığlık duyduk ve bu onun sonu oldu. Avcılardan biri gelip, onu kısa sürede parçalayacak olan köpekleri savurdu. Yırtık ve kanayan bacağından tutarak kaldırdı ve tüm beyler çok memnun görünüyordu.

Ben ise o kadar şaşırılmışım ki, dere kenarında neler olduğunu ilk başta göremedim; ama baktığımda üzücü bir manzarayla karşılaştım; iki güzel at yere düşmüştü, biri derede çırpınıyor, diğeri ise çimenlerin üzerinde inliyordu. Binicilerden biri çamur içinde sudan çıkıyordu, diğeri ise kıpırdamadan yatıyordu. "Boynunu kırmış," dedi annem. "Ayrıca hakkını da ver," dedi taylardan biri. "Ben de aynı şeyi düşündüm ama annem bize katılmadı.

«Hayır," dedi, "bunu söylememelisin; ama yaşlı bir atım ve çok şey görüp duymuş olsam da, insanların bu spora neden bu kadar düşkün olduklarını bir türlü anlayamadım; sık sık kendilerini yaralıyorlar, sık sık iyi

atları şımartıyorlar, tarlaları talan ediyorlar ve tüm bunları bir tavşan, tilki veya geyik için yapıyorlar, böylece başka bir yoldan daha kolay ulaşabileceklerdi; ama biz sadece atız ve bilmiyoruz." Annem bunları söylerken biz de durup izledik.

Binicilerin çoğu genç adamın yanına gitmişti; ama olup biteni izleyen Buyrun efendim onu ilk kaldıran oldu. Başı geriye düştü, kolları sarktı ve herkes çok ciddi görünüyordu. Artık hiçbir ses yoktu; köpekler bile sessizdi ve bir şeylerin ters gittiğini anlamış gibiydiler.

Onu efendimizin evine taşıdılar. Sonradan onun, toprak sahibinin tek oğlu, yakışıklı, uzun boylu, ailesinin gururu genç Emre Erkan olduğunu duydum.

Artık her yöne doğru at sürüsüyle doktora, nalbanta ve şüphesiz Esmer Sahipbey Erkan'a oğlunun durumunu anlatmak için gidiyorlardı. Nalbant Bay kelli felli, çimenlerde inleyerek yatan siyah ata bakmaya geldiğinde, her yerini yokladı ve başını salladı; bacaklarından biri kırılmıştı. Sonra biri efendimizin evine koşup bir tüfekte geri döndü; hemen yüksek bir patlama ve korkunç bir çığlık duyuldu, sonra her şey sessizleşti; siyah at artık hareket etmiyordu. Annem çok endişeli görünüyordu; o atı yıllardır tanıdığını ve adının "Kutay" olduğunu söyledi; iyi bir attı ve onda hiçbir kusur yoktu.

Bir daha asla tarlanın o kısmına gitmeyecekti. ezan sesi uzun süre duyduktan ve kapının üzerinden baktığımızda siyah bir bezle örtülü, siyah atlar tarafından çekilen uzun, tuhaf siyah bir araba gördük; ardından bir tane daha, bir tane daha, bir tane daha geldi ve hepsi siyahtı, ezan sesi. Genç Erkan'ı

gömmek için Cami avlusuna taşıyorlardı. Bir daha asla ata binemeyecekti. Kutay'a ne yaptıklarını hiç bilmiyordum; ama hepsi küçük bir tavşan içindi.

Benim Alıştırırmam

Artık yakışıklılaşmaya başlıyordum; ceketim ince ve yumuşak olmuştı, parlak siyahtı. Bir beyaz ayağım ve alnımda güzel bir beyaz yıldız vardı. Çok yakışıklı olduğum düşünülüyordu; efendim beni dört yaşına gelene kadar satmayacaktı; delikanlıların erkekler gibi, tayların da tamamen büyüyene kadar atlar gibi çalışmaması gerektiğini söyledi.

Dört yaşındayken Sahibbey bana bakmaya geldi. Gözlerimi, ağzımı ve bacaklarımı inceledi; hepsini yokladı; sonra onun önünde yürümek, koşmak ve dörtnala koşmak zorunda kaldım. Benden hoşlanmış gibiydi ve "İyice alıştırıldığında çok iyi olacak," dedi. Efendim, korkmamı veya incinmemi istemediği için beni kendisinin alıştıracağını söyledi ve hiç vakit kaybetmeden ertesi gün başladı.

Herkes alıştırılmanın ne olduğunu bilmeyebilir, bu yüzden anlatacağım. Bir ata eyer ve dizgin takmayı, sırtında bir erkek, kadın veya çocuk taşımayı; istediği gibi ve sessizce gitmeyi öğretmek anlamına gelir.

Bunun yanı sıra, tasma, boyunluk ve dizlik takmayı ve bunlar takılırken hareketsiz durmayı öğrenmeli; sonra arkasına bir araba veya at arabası sabitlenmeli, böylece onu arkasından sürüklemekten yürüyemez veya tırıs gidemez; ve sürücüsünün isteğine göre hızlı veya yavaş gitmelidir.

Gördüğü hiçbir şey karşısında asla irkilmemeli, diğer atlarla konuşmamalı, ısırmamalı, çifte atmamalı veya kendi iradesine sahip olmamalıdır; çok yorgun veya aç olsa bile her zaman efendisinin isteğini yerine getirmelidir; ama en kötüsü, koşum takımı takıldığında

ne sevinçten zıplayabilir ne de yorgunluktan yatabilir. İşte bu yüzden, bunun alıştırılmasının harika bir şey olduğunu görüyorsunuz.

Elbette uzun zamandır bir yulara ve bir başlığa ve tarlalarda ve patikalarda sessizce gezdirilmeye alışmıştım, ama şimdi gem ve dizginim olacaktı; Efendim her zamanki gibi bana biraz yulaf verdi ve epey ikna ettikten sonra gem'i ağzıma soktu ve gem'i düzeltti, ama bu çok kötü bir şeydi!

Ağzına hiç gem almamış olanlar bunun ne kadar kötü bir his olduğunu hayal bile edemezler; ağzınıza, dişlerinizin arasına ve dilinizin üzerine sokulacak, uçları ağzınızın köşesinden çıkacak şekilde, başınızın üzerinden, boğazınızın altından, burnunuzun etrafından ve çenenizin altından kayışlarla sabitlenecek, bir erkek parmağı kalınlığında, soğuk ve sert bir çelik parçası; öyle ki, dünyada hiçbir şekilde o iğrenç, sert şeyden kurtulamazsınız; çok kötü! Evet, çok kötü!

En azından ben öyle düşünüyordum; ama annem dışarı çıktığında her zaman bir tane takardı ve tüm atlar büyüdüklerinde takardı; ve böylece, güzel yulaflar ve efendimin okşamaları, nazik sözleri ve nazik tavırları sayesinde gem ve gem'imi takabildim.

Sırada eyer vardı ama o da o kadar kötü değildi; efendim eyeri çok nazikçe sırtıma koydu, yaşlı Kemalise başımı tuttu; sonra kolları vücudumun altına sabitledi, sürekli okşayıp benimle konuştu; sonra birkaç yulaf yedim, sonra biraz da gezdirdi; ve yulafları ve eyeri aramaya başlayana kadar bunu her gün yaptı. Sonunda, bir sabah efendim sırtıma bindi ve beni yumhizmetli çimenlerin üzerinde çayırdaki gezdirdi. Kesinlikle garip hissettirdi; ama efendimi taşımaktan oldukça gurur duyduğumu söylemeliyim ve her gün

beni biraz daha bindirmeye devam ettiği için kısa sürede alıştım. Bir sonraki tatsız iş demir nalları giymekti; bu da ilk başta çok zordu. Efendim, yaralanmadığımdan veya korkmadığımdan emin olmak için benimle demirci ocağına gitti. Demirci ayaklarımı teker teker eline aldı ve toynaklarımın bir kısmını kesti. Hiç acımadığı için, o hepsini yapana kadar üç ayak üzerinde durdum. Sonra ayağımın şeklinde bir demir parçası alıp ayağıma geçirdi ve nalın içinden birkaç çivi çaktı, böylece nal ayağıma tam oturdu. Ayaklarım çok sert ve ağırdı ama zamanla alıştım.

Şimdi bu kadar ileri gitmişken, efendim beni koşum takımına alıştırmaya başladı; giyecek daha çok yeni şey vardı. İlk olarak, tam boynumda sert ve ağır bir tasma ve gözlerime bakan büyük yan parçaları olan bir dizgin, göz kırpıcısı denen ve gerçekten de göz kırpıcısıydılar, çünkü iki tarafı da göremiyordum, sadece önümde görüyordum; sonra, kuyruğumun hemen altından geçen, çirkin ve sert bir kayışa sahip küçük bir eyer vardı; o da kuyruklu eyerdi. Kuyruklu eyerden nefret ederdim;

Uzun kuyruğumun katlanıp o kayıştan geçmesi neredeyse gem kadar kötüydü. Tekmelemek hiç bu kadar hoşuma gitmemişti, ama elbette böyle iyi bir efendiyi tekmeleyemezdim ve zamanla her şeye alıştım ve işimi annem kadar iyi yapabiliyordum.

Eğitimimin her zaman çok büyük bir avantaj olarak gördüğüm bir kısmından bahsetmeyi unutmamalıyım. Efendim beni iki haftalığına, bir tarafı demiryoluyla çevrili bir çayırı olan komşu bir çiftçiye gönderdi. Burada birkaç koyun ve inek vardı ve ben de onların arasında kaldım. Geçen ilk treni asla unutmayacağım.

Çayırı demiryolundan ayıran çalılıkların yakınında sessizce otliyordum ki, uzaktan garip bir ses duydum ve nereden geldiğini anlamadan bir **hışırtı**, bir takırtı ve duman tıttı uzun, siyah bir tren uçup gitti ve neredeyse nefes alamadan kayboldu.

Döndüm ve çayırın diğer tarafına olabildiğince hızlı koştum ve orada şaşkınlık ve korkuyla homurdanarak durdum. Gün boyunca birçok başka tren daha geçti, bazıları daha yavaş; bunlar yakındaki istasyona yanaşüyor ve bazen durmadan önce korkunç bir çığlık ve inilti çıkarıyorlardı. Bunu çok korkunç buldum ama inekler sessizce yemeye devam ettiler ve siyah, korkunç şey nefes nefese ve öğüterek yanlarından geçerken başlarını bile kaldırmadılar.

İlk birkaç gün huzur içinde beslenemedim; ama bu korkunç yaratığın asla tarlaya gelmediğini ve bana zarar vermediğini fark edince, onu umursamamaya başladım ve çok geçmeden inekler ve koyunlar kadar az tren geçişini umursamaz oldum.

O zamandan beri, bir buharlı lokomotifin görüntüsü veya sesi karşısında çok telaşlı ve huzursuz birçok at gördüm; ama iyi efendimin ilgisi sayesinde, tren istasyonlarında kendi ahırımda olduğu kadar korkusuzum. Şimdi, eğer biri genç bir atı iyi eğitmek isterse, işte yolu budur. Efendim beni sık sık annemle birlikte çift koşumla sürerdi, çünkü annem istikrarlıydı ve bana yabancı bir attan daha iyi nasıl gideceğimi öğretebilirdi. Bana ne kadar iyi davranırsam o kadar iyi muamele görmem gerektiğini ve efendimi memnun etmek için her zaman elimden gelenin en iyisini yapmanın en akıllıca şey olduğunu söylerdi; «Ama," dedi, "pek çok çeşit insan var; efendimiz gibi iyi, düşünceli insanlar var ki, her at onlara hizmet

etmekten gurur duyabilir; bir de asla bir ata veya köpeğe sahip olmaması gereken kötü, zalim insanlar var. Ayrıca, pek çok aptal, kibirli, cahil ve dikkatsiz insan var ki, hiç düşünmeye zahmet etmiyorlar; bunlar, sırf akıl eksikliğinden, hepsinden daha fazla atı şımartıyorlar; bunu kasten yapmıyorlar, ama sırf bu yüzden yapıyorlar. Umarım iyi ellere düşersiniz; ama bir at, onu kimin satın alabileceğini veya kimin sürebileceğini asla bilemez; hepsi bizim için bir şans; ama yine de diyorum ki, nerede olursa olsun elinizden gelenin en iyisini yapın ve iyi adınızı koruyun.»

Adil Bir Başlangıç

Arabacının adı Gürkan'dı; bir karısı ve küçük bir çocuğu vardı ve ahırlara çok yakın olan arabacı kulübesinde yaşıyorlardı.

Ertesi sabah beni avluya çıkardı ve güzelce tımar etti. Tam da yumhizmetli ve parlak paltomla kulübeme girerken, hizmetli içeri girip bana baktı ve memnun görünüyordu. «Gürkan," dedi, "bu sabah yeni atı denemeyi düşünüyordum ama başka işlerim var. Kahvaltıdan sonra onu gezdirsen iyi olur, yakışıklı; genç hanımları sırtımda taşıyorum ve bazen hanımımızı alçak sandalyede gezdiriyorum. Beni çok seviyorlar, Yunus de öyle. Kulübede, yanı başımda mı oturacaksın?"

"Evet," dedim.

«Öyleyse," dedi, "umarım uslusundur; ısırın komşudan hoşlanmam."

Tam o sırada ahırın ötesinden bir atın başı görüldü; kulakları geriye yatmıştı ve gözleri oldukça huysuz görünüyordu. Bu, uzun ve güzel bir boynu olan, uzun boylu, kestane rengi bir kısraktı. Bana doğru baktı ve şöyle dedi:

"Demek beni ahırımdan kovan sizsiniz; sizin gibi bir tayın gelip bir hanımı evinden kovalaması çok tuhaf bir şey."

"Özür dilerim," dedim, "kimseyi kovmadım; beni buraya getiren adam beni buraya koydu ve bununla hiçbir ilgim yok; tay olmama gelince, dört yaşına girdim ve yetişkin bir atım. Henüz ne bir atla ne de bir kısrakla hiç konuşmadım ve huzur içinde yaşamak istiyorum."

"Pekala," dedi, "göreceğiz. Elbette, sizin gibi genç bir şeyle konuşmak istemiyorum." Daha fazla bir şey söylemedim.

Öğleden sonra dışarı çıktığında Midilli bana her şeyi anlattı. "Mesele şu," dedi Midilli. "Esmer'ın ısırıp

koparma gibi kötü bir alışkanlığı var; bu yüzden ona Esmer diyorlar ve serbest bırakıldığı ahıra çok ısırdı. Bir gün Yunus'ın kolunu ısırıp kanattı ve beni çok seven Bayan Selma ve Bayan Asiye ahıra girmekten korkar oldular. Bana yiyecek güzel şeyler getirirlerdi; bir elma, bir havuç veya bir parça ekmek. Ama Esmer o ahıra durduktan sonra gelmeye cesaret edemediler ve onları çok özledim. Umarım ısırıp koparmazsanız, şimdi tekrar gelirler."

Ona ot, saman ve mısır dışında hiçbir şey ısırmadığımı ve Esmer'in bundan ne zevk aldığını anlayamadığımı söyledim.

"Sanırım zevk almıyor," dedi Midilli; "Bu sadece kötü bir alışkanlık; kimsenin ona karşı nazik olmadığını söylüyor, peki neden ısırmasın ki? Elbette, çok kötü bir alışkanlık; ama eminim ki, eğer söyledikleri doğruysa, buraya gelmeden önce çok kötü muamele görmüş olmalı.

Gürkan onu memnun etmek için elinden geleni yapıyor, Yunus de elinden geleni yapıyor ve efendimiz bir at doğru davranırsa asla kırbaç kullanmaz; bu yüzden burada uslu olabileceğini düşünüyorum. Bakın," dedi bilge bir bakışla, "on iki yaşındayım; çok şey biliyorum ve size ülke çapında bir at için bundan daha iyi bir yer olmadığını söyleyebilirim. Gürkan gelmiş geçmiş en iyi seyistir; on dört yıldır burada; ve Yunus kadar nazik bir çocuk görmediniz; bu yüzden o kulübede kalmaması tamamen Esmer'in kendi hatası."

"Öyle yapacağım, efendim," dedi Gürkan. Kahvaltıdan sonra gelip bana bir dizgin taktı. Başıma rahatça oturması için kayışları gevşetip daraltma konusunda çok titizdi; sonra bir eyer getirdi ama sırtıma yetecek kadar geniş değildi; Bir dakika içinde gördü ve tam oturduğu yere uyan bir tane daha denedi. Önce beni

yavaşça sürdü, sonra tırıs, sonra dörtnala koşturdu ve çayıra vardığımızda kırbacıyla hafifçe dokundu ve harika bir dörtnala koştuk.

"Ho, ho! Oğlum," dedi beni çekerken, "sanırım tazıları takip etmek istersin."

Parktan geri dönerken, Sahipbey ve Bayan Erkan'la karşılaştık; durdular.

«Peki Gürkan, nasıl gidiyor?"

"Birinci sınıf, efendim," diye yanıtladı Gürkan; "bir geyik kadar çevik ve aynı zamanda iyi bir ruha sahip; ama dizginlerin en ufak bir dokunuşu onu yönlendirecektir. Ortak alanın sonunda, her tarafı sepetler, halılar ve benzeri şeylerle doldurulmuş o seyyar arabalardan biriyle karşılaştık; bilirsiniz efendim, pek çok at o arabaların yanından sessizce geçmez; sadece ona iyice baktı.

Sonra olabildiğince sessiz ve hoş bir şekilde yoluna devam etti. Highwood yakınlarında tavşan avlıyorlardı ve yakınlarda bir top patladı; biraz yanaşıp baktı ama sağa sola tek bir adım bile atmadı. Ben sadece dizginleri sabit tuttum ve onu acele ettirmedim ve bence gençken korahırlanmamış veya kötü muamele görmemiş."

"Öyle olsun," dedi hizmetli, "yarın kendim deneyeceğim."

Ertesi gün efendimin yanına götürüldüm. Annemin ve sevgili efendimin öğütlerini hatırladım ve tam olarak benden istediğini yapmaya çalıştım. Çok iyi bir binici olduğunu ve atına karşı da düşünceli olduğunu gördüm. Eve döndüğünde, atını sürerken hanımefendi hol kapısında idi. «Efendim," dedi, "nasıl buldunuz?"

«Gürkan'un dediği gibi," diye cevapladı; "asla binmek istemediğim daha hoş bir yaratık. Ona ne isim verelim?"

«Ebony'i ister misiniz?" dedi; "Abanoz kadar siyah."

"Hayır, Abanoz değil."

"Ona amcanın yaşlı atı gibi Kara Kuş mu diyeceksin?"

"Hayır, yaşlı Kara Kuş'tan çok daha yakışıklı."

«Evet," dedi, "gerçekten çok güzel ve çok tatlı, iyi huylu bir yüzü ve çok ince, zeki bir gözü var - ona Kara Güzel demeye ne dersin?"

"Kara Güzel - evet, bence çok güzel bir isim. Eğer hoşuna giderse onun adı bu olsun;" ve öyle de oldu.

Gürkan ahıra girdiğinde, Yunus'e efendi ve hanımın benim için iyi ve mantıklı bir Türkçe isim seçtiklerini söyledi; Marengo, Pegasus veya gibi bir anlamı yoktu. İkisi de güldü ve Yunus, "Geçmişî geri getirmek için olmasaydı, ona Kutay adını verirdim, çünkü hiç bu kadar birbirine benzeyen iki at görmemiştim." dedi.

"Buna şaşmamalı," dedi Gürkan; "Çiftçi Volkanay'ın yaşlı hanımefendi'nin ikisinin de annesi olduğunu bilmiyor muydun?"

Bunu daha önce hiç duymamıştım; o avda öldürülen zavallı Kutay da benim kardeşimmiş! Annemin bu kadar dertli olmasına hiç şaşırmadım. Anlaşılan atların akrabalığı yok; en azından satıldıktan sonra birbirlerini hiç tanıyorlar.

Gürkan benimle çok gurur duyuyor gibiydi; yelemleri ve kuyruğumu neredeyse bir hanımın saçları kadar pürüzsüz yapardı ve benimle çok konuşurdu; elbette söylediklerinin hepsini anlamıyordum ama ne demek istediğini ve benden ne yapmamı istediğini giderek daha iyi anlıyordum. Ona çok düşkündüm, çok nazik ve kibardı; bir atın nasıl hissettiğini biliyor gibiydi ve beni temizlerken hassas ve gıdıklanan yerlerimi biliyordu; başımı okşarken gözlerimin üzerinden sanki kendi gözleriymiş gibi dikkatlice geçer ve asla sinirlenmeme neden olmazdı.

Yunus aynı şekilde nazik ve hoş biriydi, bu yüzden kendimi iyi hissediyordum. Bahçede bana yardım eden başka bir adam daha vardı ama Esmer ve benimle pek ilgisi yoktu.

Bundan birkaç gün sonra Esmer'la arabayla dışarı çıkmak zorunda kaldım. Birlikte nasıl geçineceğimizi merak ediyordum; Ama yanına götürüldüğümde kulaklarını geriye yatırması dışında, çok iyi davrandı. İşini dürüstçe yaptı ve üzerine düşeni yaptı; çift koşumda ondan daha iyi bir partnerim olmasını asla istemem.

Bir tepeye geldiğimizde, hızını azaltmak yerine, ağırlığını doğrudan tasmaya verir ve hemen yukarı çekilirdi. İkimiz de çalışırken aynı cesarete sahiptik ve Gürkan bizi ileri itmektense tutmak zorunda kalıyordu; ikimize de asla kırbaç kullanmak zorunda kalmıyordu; sonra adımlarımız hemen hemen aynıydı ve tırıs giderken onunla aynı adımları atmayı çok kolay buluyordum, bu da onu keyifli hale getiriyordu ve efendim her zaman iyi adımlar atmamızı severdi, Gürkan da öyle. İki üç kez birlikte dışarı çıktıktan sonra oldukça arkadaş canlısı ve sosyal olduk, bu da kendimi evimde hissetmemi sağladı.

Midilli'e gelince, o ve ben kısa sürede çok iyi arkadaş olduk; o kadar neşeli, cesur ve iyi huylu bir çocuktaki, herkesin, özellikle de onu meyve bahçesinde gezdiren ve onunla ve küçük köpekleri Frisky ile güzel oyunlar oynayan Bayan Asiye ve Selma'nın gözdesiydi.

Efendimizin başka bir ahıra duran iki atı daha vardı. Biri, binicilik veya bagaj arabası olarak kullanılan, alaca bir küspe olan Yargıç'di; diğeri ise Tayfur adında yaşlı, kahverengi bir avcıydı; artık çalışamayacak durumdaydı ama efendinin çok sevdiği biriydi ve ona parkta gezinme yetkisi veriyordu; bazen arazide hafif araba kullanır veya babalarıyla at sırtında gezen genç hanımlardan birini taşırdı, çünkü çok nazikti ve Midilli gibi bir çocuğa da güvenilebilirdi. Cob güçlü, yapılı, iyi

huylu bir attı ve bazen çayırda biraz sohbet ederdik, ama elbette onunla aynı ahıra duran Esmer'la olduğu kadar yakın olamazdım.

Yeni yerimde oldukça mutluydum ve özlediğim bir Şey varsa, o da memnuniyetsiz olduğum dŐnlmemeliydi; benimle ilgilenen herkes iyiydi ve aydınlık, havadar bir ahırım ve en iyi yiyeceklerim vardı. Daha ne isteyebilirdim ki? Elbette, zgrlk! Hayatımın  buçuk yılı boyunca arzulayabileceğim tüm özgürlüğe sahiptim; ama Şimdi, hafta hafta, ay ay ve Şüphesiz yıl yıl, ihtiyaç duyulmadığım sürece gece gündüz bir ahıra durmalıyım ve o zaman yirmi yıl çalıŐmıŐ herhangi bir yaşlı at kadar istikrarlı ve sessiz olmalıyım.

KayıŐlar orada burada, kayıŐlar orada, ağzımda gem ve gözlerimde at gözlüğü. Şimdi, Şikayet etmiyorum, çünkü öyle olması gerektiğini biliyorum. Sadece Şunu demek istiyorum: Başını ve kuyruğunu kaldırıp dörtnala koŐturabileceėi, sonra da arkadaŐlarına homurdanarak dönüp durabileceği geniş bir tarlaya veya dzlge alıŐmıŐ, güçlü ve enerjik genç bir at için, istediğiniz gibi hareket etmek için biraz daha fazla özgürlüğe sahip olmak hiç zor değil. Bazen, normalden daha az egzersiz yaptığımda, kendimi o kadar canlı ve enerjik hissediyorum ki, Gürkan beni egzersize çıkardığında gerçekten sessiz kalamıyorum; ne istersem onu yapsam, zıplamam, dans etmem veya sekerek koŐmam gerekiyormuŐ gibi geliyor ve özellikle ilk başta onu epeyce sarŐtıėımı biliyorum; ama o her zaman iyi ve sabırlıydı.

«Sakin ol oğlum,» derdi; "biraz bekle, güzelce sallanacağız ve ayaklarındaki gıdıklanmayı hemen gidereceğiz." Köyden çıkar çıkmaz, bana birkaç mil

hızlı bir tırısla yol verir, sonra beni eskisi kadar dinç, sadece kendi deyimiyle huzursuzluktan arınmış olarak geri getirirdi. Yeterince çalıştırılmayan atlara, sadece oyun olsun diye genellikle ürkek denir; bazı seyisler onları cezalandırır ama bizim Gürkan bunu yapmazdı; bunun sadece neşeden kaynaklandığını bilirdi. Yine de, sesinin tonuyla veya dizginlerin dokunuşuyla bana ne demek istediğini anlatmanın kendine has yolları vardı.

Çok ciddi ve kararlıysa, bunu her zaman sesinden anlardım ve bu, her şeyden daha güçlüydü, çünkü onu çok severdim. Bazen birkaç saatliğine özgür olduğumuzu söylemeliyim; Yazın güzel pazar günleri böyle olurdu. Pazar günleri araba asla dışarı çıkmazdı.

Evimizin çayırına veya eski meyve bahçesine bırakılmak bizim için büyük bir zevkti; çimenler ayaklarımıza o kadar serin ve yumuşak gelirdi ki, hava o kadar tatlıydı ki ve istediğimizi yapma özgürlüğü çok keyifliydi; dörtnala koşmak, sırtüstü uzanıp yuvarlanmak veya tatlı otları kemirmek. Sonra, büyük kestane ağacının gölgesinde birlikte dururken sohbet etmek için çok güzel bir zamandı.

Zencefil

Bir gün Zencefil'le gölgede baş başa dururken epey sohbet ettik; yetiştirilme tarzım ve eve nasıl girdiğimle ilgili her şeyi bilmek istedi ve ben de ona anlattım.

«Şey," dedi, "eğer senin gibi yetiştirilmiş olsaydım, senin kadar iyi huylu olabilirdim, ama şimdi asla olabileceğime inanmıyorum."

"Neden olmasın?" dedim.

"Çünkü benim için her şey çok farklıydı," diye yanıtladı. "Bana karşı nazik olan veya memnun etmek istediğim hiç kimse, ne atım ne de adamım oldu, çünkü sütten kesilir kesilmez annemden alınıp bir sürü genç tayın yanına kondum; hiçbiri benimle ilgilenmedi, ben de hiçbiriyle ilgilenmedim.

Bana bakacak, benimle konuşacak ve bana güzel yiyecekler getirecek senin gibi nazik bir efendi yoktu. Bize bakan adam hayatımda bana hiç nazik söz söylemedi. Bana kötü davrandığını söylemiyorum, ama kışın bolca yiyeceğimiz ve barınağımız olduğundan emin olmak dışında bizimle hiç ilgilenmedi. Tarlamızın içinden bir patika geçiyordu ve sık sık oradan geçen iri yarı oğlanlar bizi dörtnala koşturmak için taş atıyorlardı.

Hiç vurulmadım, ama güzel bir genç tayın yüzünden kötü bir kesik vardı ve bunun ömür boyu bir iz olacağını düşünüyorum. Onlara aldırış etmedik, ama elbette bu bizi daha vahşi yaptı ve yerleştik Aklımızda oğlanların düşmanımız olduğu vardı. Özgür çayırlarda çok eğlenir, dörtnala koşar, tarlada birbirimizi kovalardık; sonra ağaçların gölgesinde kıpırdamadan dururduk. Ama sıra içeri girmeye geldiğinde, benim için kötü bir zamandı; birkaç adam beni yakalamaya geldi ve

sonunda tarlanın bir köşesinde beni sıkıştırdıklarında, biri perçemimden, diğeri burnumdan yakaladı ve o kadar sıkı tuttu ki neredeyse nefes alamıyordum; sonra bir başkası sert eliyle çenemin altını kavradı ve ağzımı açtı, böylece zorla yulara ve çubuğa tutundular; sonra biri beni yulardan sürükledi, diğeri arkamdan kırbaçladı ve bu, erkeklerin nezaketini ilk deneyimleyişimdi; hepsi zorlaydı.

Bana ne istediklerini anlama fırsatı vermediler. Soylu bir çocuktum, çok enerjiktim ve şüphesiz çok vahşiydim ve onlara, cesaretle, bolca sorun çıkardım, ama sonra Özgürlüğümü kaybetmek yerine gün be gün bir ahıra kapalı kalmak korkunçtu ve endişeleniyor, özlem duyuyor ve rahatlamak istiyordum. Sen de biliyorsun ki, nazik bir efendin ve bolca ikna etmen olduğunda yeterince kötüdür, ama benim için böyle bir şey yoktu.

"Sanırım biri vardı eski usta, Bay Uğur beni kısa sürede ikna edebilir ve benimle her şeyi yapabiliirdi; ama işin tüm zor kısmını oğluna ve başka bir deneyimli adama bırakmıştı ve sadece zaman zaman denetlemek için geliyordu. Oğlu güçlü, uzun boylu, cesur bir adamdı; ona Dorukhan derlerdi ve kendisini devirebilecek bir at bulamadığıyla övünürdü. Babasında olduğu gibi onda bir nezaket yoktu, sadece sertlik, sert bir ses, sert bir bakış, sert bir el vardı; ve en başından beri istediğinin beni tüm enerjimden arındırmak ve beni sessiz, alçakgönüllü, itaatkar bir at eti parçasına dönüştürmek olduğunu hissettim.

At eti!" Evet, tek düşündüğü buydu," dedi ve Zencefil, sanki onu düşünmek bile onu kızdırıyormuş gibi ayağını yere vurdu. Sonra devam etti: "Eğer tam olarak istediğini yapmazsam, sinirlenir ve beni o uzun

dizginle antrenman alanında yorana kadar koştururdu. Sanırım çok içiyordu ve eminim ki ne kadar sık içerse benim için o kadar kötü oluyordu. Bir gün beni elinden gelen her şekilde çalıştırmıştı ve uzandığımda yorgun, perişan ve öfkeliydim; her şey çok zor görünüyordu.

Ertesi sabah erkenden beni almaya geldi ve beni tekrar uzun süre koşturdu. Bir saat bile dinlenmeden, eyer, dizgin ve yeni bir tür gemle tekrar geldi. Nasıl olduğunu asla tam olarak anlayamadım; Tam eğitim sahasında üzerime çıkmıştı ki, yaptığım bir şey onu sinirlendirdi ve dizginle sertçe bana vurdu. Yeni gem çok acı veriyordu ve aniden şaha kalktım, bu onu daha da öfkeliendirdi ve beni kırbaçlamaya başladı.

Tüm ruhumun ona karşı olduğunu hissettim ve daha önce hiç yapmadığım gibi tekmelemeye, atılmaya ve şaha kalkmaya başladım ve sürekli kavga ettik; uzun süre eyere yapıştı ve beni kırbacı ve mahmuzlarıyla acımasızca cezalandırdı, ama kanım kaynamıştı ve onu üzerinden atabilseydim yapabileceği hiçbir şey umrumda değildi.

Sonunda korkunç bir mücadeleden sonra onu geriye doğru fırlattım. Çimlere sertçe düştüğünü duydum ve arkama bakmadan tarlanın diğer ucuna dörtnala koştum; orada arkamı döndüm ve beni takip edenin yavaşça yerden kalkıp ahıra girdiğini gördüm. Bir meşe ağacının altında durup izledim ama kimse beni yakalamaya gelmedi. Zaman geçti ve güneş çok sıcaktı; sinekler etrafımda uçuşup mahmuzların saplandığı kanayan yanlarıma kondular. Sabahın erken saatlerinden beri bir şey yemediğim için acıkmıştım ama çayırda bir kazın yaşayabileceği kadar ot yoktu. Yatıp dinlenmek istedim ama eyer sıkıca bağlıyken rahat edemiyordum ve içecek bir

damla su bile yoktu. Öğleden sonra ilerledi ve güneş batmaya başladı. İçeriye getirilen diğer tayları gördüm ve iyi beslendiklerini biliyordum.

"Sonunda, tam güneş batarken, yaşlı ustanın elinde bir elekle çıktığını gördüm. Bembeyaz saçlı, çok iyi bir yaşlı beyefendiydi ama sesi, onu binlercesi arasında tanıyabileceğim kadardı.

Ne tizdi, ne de alçaktı; dolgun, berrak ve nazikti; emir verirken o kadar kararlı ve kararlıydı ki, hem atlar hem de adamlar, itaat edilmesini beklediğini biliyordu. Sessizce geldi, ara sıra elekteki yulafları sallayarak, bana neşeyle ve nazıkçe şöyle dedi: 'Gel kızım, gel kızım; gel kızım, gel kızım.' Kıpırdamadan durdum ve yukarı çıkmasına izin verdim; yulafları bana uzattı ve korkmadan yemeye başladım; sesi tüm korkumu alıp götürdü.

Yemek yerken yanımda durup beni okşadı ve belimdeki kan pıhtılarını görünce çok sinirlenmiş gibiydi. 'Zavallı kız! Kötü bir işti, kötü bir işti;' sonra sessizce dizginleri aldı ve beni ahıra götürdü; tam kapıda Dorukhan duruyordu. Kulaklarımı geriye yatırıp ona çıkıştım. 'Geri çekil,' dedi efendi, 've onun yolundan çekil; bu kısrak için kötü bir gün geçirdin.' Vahşi bir hayvan hakkında bir şeyler homurdandı. 'Dinle,' dedi baba, 'huysuz bir adam asla iyi huylu bir at olamaz. Sen henüz mesleğini öğrenmedin Dorukhan.' Sonra beni ahırma götürdü, eyeri ve dizgini kendi elleriyle çıkardı ve beni bağladı; sonra bir kova ılık su ve bir sünger istedi, ceketini çıkardı ve ahır görevlisi kovayı tutarken, yanlarımı uzun süre süngerle sildi, o kadar şefkatle ki, ne kadar yaralı ve çürük olduklarını bildiğinden emindim. 'Vay canına! Güzelim,' dedi, 'dur, dur.' Sesi bana iyi geliyordu ve banyo yapmak çok

rahattı. Ağzımın kenarlarındaki deri o kadar yaralıydı ki samanı yiyemiyordum, sapları canımı acıtıyordu. Adam dikkatlice baktı, başını salladı ve adama güzel bir kepek lapası getirip içine biraz un koymasını söyledi. Ne kadar da lezzetliydi! Ağzıma o kadar yumhizmetli ve şifalıydı ki. Yemek yerken, beni okşarken ve adamla konuşurken hep yanımda durdu.

``Böyle asabi bir yaratık," dedi, ``haklı yollarla törpülenemiyorsa, hiçbir işe yaramaz."

"Ondan sonra sık sık beni görmeye geldi ve ağzım iyileştiğinde diğer törpüleyen, ona Eyüp derlerdi, beni eğitmeye devam etti; kararlı ve düşünceliydi ve ne istediğini kısa sürede öğrendim."

Esmer'ın Hikayesi Devam Ediyor

«Atımı alıştırdıktan sonra," dedi, "başka bir kestane ata uymam için bir satıcı tarafından satın alındım. Birkaç hafta boyunca bizi birlikte sürdü, sonra şık bir beyefendiye satıldı ve Büyükşehir'e gönderildik.

Satıcı tarafından bir dizginle srlmştm ve bundan her şeyden çok nefret ediyordum; ama burada dizginlerimiz çok daha sıkıydı, arabacı ve efendisi böyle daha şık grndğmz düşünüyordu.

Sık sık parkta ve diğerk şık yerlerde gezdirilirdik. Hiç dizgin takmamış olanlarınız bunun ne olduğunu bilmez, ama size söyleyebilirim ki korkunç. "Başımı çevirip herhangi bir at kadar yukarıda tutmayı severim; ama şimdi düşünün, başınızı yukarı çevirip saatlerce orada tutmak zorunda kalsaydınız ve bunu saatlerce, daha da yukarı doğru bir sarsıntı dışında hiç hareket ettiremeseydiniz, boynunuz o kadar ağırdı ki nasıl dayanacağınızı bilemezsiniz. Bunun yanı sıra, bir yerine iki gem kullanmak -ve benimki keskindi- dilimi ve çenemi acıtıyordu ve dilimden akan kan, gem ve dizginleri srtp dururken dudaklarımdan fışkıran köpüğü renklendiriyordu. Büyük bir partide veya eğlencede hanımıımızı beklerken saatlerce ayakta durmak zorunda kaldığımızda daha da kötü oluyordu ve sabırsızlıkla endişelenir veya tepinirsem kırbaç vuruluyordu. beni delirtmeye yeterdi."

"Efendiniz sizi hiç düşünmedi mi?" dedim.

"Hayır," dedi, "sadece şık bir görünüme önem veriyordu, dedikleri gibi; sanırım atlar hakkında çok az şey biliyordu; bunu arabacısına bıraktı, o da ona asabi bir mizacımdı olduğunu söyledi! Dizginlere iyi alıştırılmadığımı, ama yakında alışacağımı; Ama bunu yapacak adam o değıldi, çünkü ahıra perişan ve öfkeliyken, nezaketle yatıştırılıp sakinleştirilmek

yerine, sadece ters bir söz veya bir darbe aldım. Eğer kibar olsaydı, buna katlanmaya çalışırdım. Çalışmaya istekliydim ve çok çalışmaya da hazırdım; ama onların hayallerinden başka hiçbir şey için işkence görmek beni kızdırmıyordu.

Bana böyle acı çektirmeye ne hakları vardı? Ağzımdaki ağrı ve boynumdaki ağrının yanı sıra, nefes borumu her zaman kötü hissettiriyordu ve orada uzun süre kalsaydım nefesimi bozacağını biliyorum; ama giderek daha huzursuz ve sinirli oluyordum, buna engel olamıyordum; ve biri beni koşumlamaya geldiğinde tekmelemeye ve hırçınlaşmaya başladım; bunun için seyis beni dövdü ve bir gün, bizi arabaya bağladıklarında ve dizginle başımı yukarı kaldırırken, tüm gücümle tekmelemeye ve dalmaya başladım. Kısa sürede çok sayıda koşum takımı koptu ve kendimi dışarı attım; böylece o yerin sonu geldi.

«Bundan sonra satılmak üzere Tattersall'a gönderildim; elbette ahlaksızlıktan muaf tutulamazdım, bu yüzden bu konuda hiçbir şey söylenmedi. Yakışıklı görünüşüm ve iyi adımlarım kısa sürede bir beyefendinin benim için teklif vermesine yol açtı ve başka bir satıcı tarafından satın alındım; beni her türlü şekilde ve farklı gemlerle denedi ve kısa sürede neye dayanamadığımı anladı.

Sonunda beni tamamen dizginsiz sürdü ve sonra beni kırsaldaki bir beyefendiye tamamen sakın bir at olarak sattı; iyi bir efendiydi ve ben de çok iyi anlaşıyordum, ama eski seyisi onu terk etti ve yenisi geldi. Bu adam Dorukhan kadar sert ve katıydı; her zaman kaba ve sabırsız bir sesle konuşurdu ve eğer istediği anda ahıra hareket etmezsem, elinde hangisi varsa, ahır süpürgesi veya çatalıyla dizlerimin üstüne vururdu. Yaptığı her şey kabaydı ve ben de Ondan nefret

ediyordu; beni kendisinden korkutmak istiyordu ama ben bunun için fazla kibirliydim ve bir gün beni her zamankinden daha fazla sinirlendirdiğinde onu ısırdım, bu da onu elbette çok öfkelenirdi ve bir binici kırbacıyla kafama vurmaya başladı.

Ondan sonra bir daha asla ahırına girmeye cesaret edemedi; ne topuklarım ne de dişlerim ona karşı hazırды ve bunu biliyordu. Efendimle oldukça sessizdim ama elbette adamın söylediklerini dinledi ve böylece tekrar satıldım.

Aynı satıcı benim hakkımda bir şeyler duydu ve iyi iş çıkarabileceğim bir yer bildiğini söyledi. 'Böyle güzel bir atın, gerçek bir şans olmadığı için kötü yola gitmesi çok yazık,' dedi ve sonunda buraya sizden kısa bir süre önce geldim; ama o zaman insanların doğal düşmanlarım olduğuna ve kendimi savunmam gerektiğine karar vermiştim. Elbette burada çok farklı, ama ne kadar süreceğini kim bilebilir? Keşke her şeyi senin gibi düşünebilseydim; ama bunca şeyden sonra yapamıyorum."

«Şey," dedim, "Gürkan'u veya Yunus'i ısırsan veya tekmelesen çok yazık olur."

"Bana iyi davrandıkları sürece," dedi, "bunu yapmak istemiyorum. Yunus'u bir keresinde oldukça sert ısırdım, ama Gürkan, 'Onu na iyilikledene' dedi ve beklediğim gibi beni cezalandırmak yerine, Yunus kolu bağlı bir şekilde yanıma geldi, bana bir kepek püresi getirdi ve beni okşadı; o zamandan beri ona hiç çıkmışmadım ve çıkmışmayacağım da."

Zencefil için üzıldüm, ama elbette o zamanlar çok az şey biliyordum ve büyük ihtimalle durumu en kötü şekilde idare ettiğini düşünüyordum; ancak haftalar geçtikçe çok daha nazik ve neşeli hale geldiğini ve yanına gelen her yabancı insana karşı takındığı o

dikkatli, meydan okuyan bakışı kaybettiğini fark ettim; ve bir gün Yunus, "Sanırım o kısrak bana düşkün olmaya başladı, bu sabah alnını ovuştururken arkamdan kişnedi." dedi. "Ay, ay, Jim, bu 'Yeşilpark," dedi Gürkan, "yakında Kara Güzel kadar iyi olacak; zavalıcık, tek istediği şey nezaket!" Efendi de değişimi fark etti ve bir gün arabadan inip bizimle konuşmaya geldiğinde, sık sık yaptığı gibi, güzel boynunu okşadı. "Ee, güzelim, ee, şimdi nasılsın? Sanırım bize geldiğinden çok daha mutlusun."

Reşad'ın kalabalık bir kız ve erkek ailesi vardı; bazen gelip Bayan Asiye ve Selma ile oynarlardı. Kızlardan biri Bayan Asiye kadar yaşlıydı; iki erkek çocuk daha büyüktü ve birkaç küçükleri vardı. Geldiklerinde Midilli için bolca iş vardı, çünkü hiçbir şey onları sırayla ona binip meyve bahçesinde ve çayırda onunla dolaşmak kadar mutlu etmiyordu ve bunu her saat birlikte yapıyorlardı. Bir öğleden sonra uzun zamandır onlarla dışarıdaydı ve Yunus onu içeri getirip yularını taktığında şöyle dedi:

"İşte, seni haylaz, nasıl davrandığına dikkat et, yoksa başımız belaya girer."

"Ne yapıyorsun Midilli?" diye sordum.

«Ah!" dedi, küçük başını sallayarak, "Ben sadece o gençlere bir ders verdim; ne zaman doyduklarını, ne zaman doyduğumu bilmiyorlardı, ben de onları geriye doğru fırlattım; anlayabildikleri tek şey buydu."

"Ne!" dedim, "Çocukları mı fırlattın? Bundan daha iyisini bildiğini sanıyordum! Bayan Asiye'yi mi yoksa Bayan Selma'yı mı fırlattın?" Çok kırgın görünüyordu ve şöyle dedi:

«Elbette hayır; ahıra gelen en iyi yulaflar için böyle bir şey yapmam; genç hanımlarımıza, efendinin olabileceği kadar dikkat ediyorum ve küçüklere gelince, onlara ata binmeyi ben öğretiyorum. Korkmuş veya sırtımda biraz dengesiz göründüklerinde, kuş peşinde koşan yaşlı bir kedi kadar sakın ve sessiz giderim; ve iyi olduklarında, sırf onları alıştırmak için tekrar daha hızlı giderim; bu yüzden bana vaaz verme zahmetine girmeyin; ben o çocukların en iyi arkadaşı ve en iyi binicilik ustasıyım. Sorun onlar değil, erkek çocuklar; erkek çocuklar," dedi yelesini sallayarak, "oldukça farklılar; bizim tay olduğumuzda alıştırdığımız gibi onlar da alıştırılmalı ve neyin ne

olduğu öğretilmeli. Diğer çocuklar beni yaklaşık iki saat boyunca gezdirdiler ve sonra erkek çocuklar sıranın kendilerine geldiğini düşünöüler ve öyle de oldu, ben de Oldukça hoştu.

Sırayla bana bindiler ve ben de onları tarlalarda ve meyve bahçesinin etrafında yaklaşık bir saat boyunca dörtlöale koşturdum. Her biri binicilik kamçısı olarak büyük bir fındık çubuğu kesmiş ve biraz fazla sert vurmuştu; ama ben onu iyi karşıladım, ta ki sonunda yeterince dayandığımızı düşünene kadar, bu yüzden iki üç kez ipucu olarak durdum.

Göröyorsunuz ya, çocuklar bir atın veya midillinin bir buharlı makineye veya bir harman makinesine benzediğini ve istedikleri kadar uzun ve hızlı gidebileceğini düşünörlöer; bir midillinin yorulabileceğini veya herhangi bir duyguya sahip olabileceğini asla düşünmezler; bu yüzden beni kırbaçlayan anlayamadığı için arka ayaklarımın üzerinde doğrudum ve onu arkamdan kaymasına izin verdim.

Hepsi bu. Tekrar üstöme çıktı ve ben de aynısını yaptım. Sonra diğer çocuk kalktı ve değneğini kullanmaya başlar başlamaz onu çimlere bıraktım ve anlayabilene kadar böyle devam ettim. Hepsi bu kadardı. Kötü çocuklar değiller; zalim olmak istemiyorlar. Onları çok seviyorum; ama göröyorsun, onlara bir ders vermem gerekiyordu. Beni Yunus'a getirip ona söylediklerinde, sanırım bu kadar büyük sopaları görönce çok sinirlendi.

«Bunlar sadece çobanlara veya çingenelere uygun, genç beyefendilere değil' dedi. 'Yerinde olsaydım,' dedi Esmer, 'o çocuklara sağlam bir tekme atardım ve bu onlara bir ders verirdi.'

"Şüphesiz yapardınız," dedi Midilli; "ama (affedersiniz)

efendimiz kızacak veya Yunus'un benden utanmasına sebep olacak kadar aptal değilim. Ayrıca, o çocuklar at sırtındayken benim sorumluluğumdalar; size söylüyorum, onlar bana emanet.

Daha geçen gün efendimiz Bayan Reşad'a, 'Sevgili hanımefendi, çocuklar için endişelenmenize gerek yok; yaşlı Midilli'im onlara sizin veya benim bakabileceğimiz kadar bakacaktır; sizi temin ederim ki o midilliyi para karşılığında bile satmam, o kadar iyi huylu ve güvenilir ki;' demişti." Ve beş yıldır burada gördüğüm tüm iyi muameleyi ve bana duydukları tüm güveni unutup, birkaç cahil çocuğun bana kötü davranması yüzünden acımasızlaşacak kadar nankör bir hayvan olduğumu mu düşünüyorsun? Hayır, hayır! Sana iyi davrandıkları iyi bir yerin olmadı ve bu yüzden bilmiyorsun ve senin için üzgünüm; ama şunu söyleyebilirim ki iyi yerler iyi atlar yaratır.

Halkımızı hiçbir şey için kızdırmam; onları seviyorum," dedi Midilli ve sabahları kapıda Yunus'un ayak seslerini duyduğunda yaptığı gibi burnundan alçak bir "ho, ho, ho!" diye bağırdı. "Ayrıca," diye devam etti, "tekmelemeye başlarsam nerede olurum? Bir anda satılıp, karaktersiz kalırsam kendimi bir kasabın yanında köle gibi çalıştırılmış, kimsenin benimle ilgilenmediği bir sahil kasabasında, ne kadar hızlı gidebileceğimi öğrenmek dışında, ölümüne çalıştırılmış veya üç dört büyük adamın bulunduğu bir arabada, buraya gelmeden önce yaşadığım yerde sık sık gördüğüm gibi, Pazar eğlencesine çıkarken kırbaçlanmış halde bulabilirim; hayır," dedi başını sallayarak, "umarım asla böyle bir duruma düşmem."

Bölüm 2

**O anda köylülerden duydum körfezin
karşı köyünde başka evde
yaşananlar dikkatimi çekti.
Hikayenin sonu komik.**

O günlerde, Kefken'in güneyinde, deniz kıyısındaki küçük bir koyda, Şah adında fakir bir balıkçı ve onunla birlikte ona Baba diyen bir çocuk yaşırdı. Çocuğun adı Rıza. Şah çoğu gün sabahları teknesiyle balık tutmaya gider, öğleden sonraları eşeğini bir arabaya koşup arabayı balıklarla doldurur ve satmak için yaklaşık bir mil güneydeki köye giderdi.

Eğer iyi satılmışsa, eve orta derecede iyi bir ruh haliyle gelir ve Rıza'yı hiçbir şey söylemezdi; ama kötü satılmışsa, bir şeyler vardı çünkü Rıza'nın yapacak çok işi vardı: ağıları tamir edip yıkamak, akşam yemeğini pişirmek ve ikisinin de yaşadığı kulübeyi temizlemek. Rıza, evinin güneyinde kalan hiçbir şeyle ilgilenmiyordu çünkü Şah ile bir iki kez köye gitmişti ve orada pek ilgi çekici bir şey olmadığını biliyordu. Köyde sadece babasına benzeyen başka adamlarla tanıştı.

Uzun, kirli cübbeler, burunları yukarı kıvrılmış tahta ayakkabılar, başlarında sarıklar ve sakallarla, birbirleriyle sıkıcı gelen şeyler hakkında çok yavaş konuşuyorlardı.

Ama kuzeyde kalan her şeyle çok ilgileniyordu çünkü kimse o tarafa gitmezdi ve kendisinin de oraya gitmesine asla izin verilmezdi. Dışarıda ağıları tamir ederken ve tek başınayken, sık sık hevesle kuzeye bakardı. İnsan, düz bir sırta kadar uzanan çimenli bir yamaçtan ve onun ötesinde belki birkaç kuşun uçtuğu gökyüzünden başka bir şey göremezdi.

Bazen Şah oradaysa Rıza, "Ey Babacığım, şu tepenin ötesinde ne var?" derdi. Balıkçı sinirliyse Rıza'nın kulağına vurur ve işine bakmasını söylerdi. Ya da sakın bir ruh halindeyse, "Ey oğlum, aklının boş sorularla dağılmasına izin verme. Şairlerden biri şöyle demiştir: 'İşe bağlılık refahın köküdür, ancak kendilerini ilgilendirmeyen sorular soran kişiler, delilik gemisini

yoksulluk kayasına doğru sürerler.'" Rıza, tepenin ötesinde babasının ondan saklamak istediği hoş bir sır olması gerektiğini düşündü. Ancak gerçekte, balıkçı kuzeyde ne olduğunu bilmediği için böyle konuşuyordu. Umursamıyordu da. Çok pratik bir zihni vardı.

Bir gün güneyden, Rıza'nın daha önce gördüğü hiçbir adama benzemeyen bir yabancı geldi. Dalgalı yelesi ve kuyruğu olan güçlü, benekli bir ata binmişti; üzengileri ve dizginleri gümüş kakmalıydı. İpek sarığının ortasından bir miğferin sivri ucu çıkıyordu ve zincirden bir zırh giymişti.

Yanında kavisli bir pala, sırtında pirinç kabartmalarla süslü yuvarlak bir kalkan asılıydı ve sağ elinde bir mızrak vardı.

Yüzü esmerdi, ama bu Rıza'yı şaşırtmamıştı çünkü çayovası halkının tamamı böyledir; onu şaşırtan şey, adamın kızıl renge boyanmış, kıvırcık ve kokulu yağla parıldayan sakalıydı.

Fakat Şah, yabancıнын çıplak kolundaki altın halkadan onun bir Tarkaan, yani yüce bir efendi olduğunu anlamıştı ve sakalı yere değene kadar önünde diz çöküp Rıza'ya da diz çökmesi için işaretler yaptı. Yabancı, balıkçının reddetmeye cesaret edemediği gece için misafir perverlik talep etti.

Sahip oldukları en iyi şeyler akşam yemeği için Tarkaan'ın önüne kondu (ve Rıza bunu pek önemsemedi) ve balıkçının misafiri olduğunda her zaman olduğu gibi, Rıza'ya bir parça ekmek verilerek ağıra gidiyordu. Bu gibi durumlarda genellikle Küçük, sazdan ahırında eşekle birlikte uyudu.

Ama henüz uyumak için çok erkendi ve kapıların arkasından dinlemenin yanlış olduğunu hiç öğrenmemiş olan Rıza, yetişkinlerin ne konuştuğunu

duymak için kulübenin ahşap duvarındaki bir çatlağa kulağını dayadı. Ve duydukları şunlardı. "Ve şimdi, ey ev sahibim," dedi Tarkaan, "şu oğlunu satın almayı düşünüyorum." "Efendim," diye yanıtladı balıkçı (ve Rıza, bunu söylerken yüzüne yerleşen ağgözlü ifadeyi, yalvaran ses tonundan anlamıştı), "hizmetkarınız, ne kadar fakir olursa olsun, tek çocuğunu ve kendi etini köle olarak satmaya nasıl ikna edebilir? Şairlerden biri, 'Doğal sevgi çorbadan daha güçlüdür ve yavrular çıbanlardan daha değerlidir' dememiş miydi?"

"Öyledir," diye yanıtladı misafir kuru bir şekilde. "Ama başka bir şair de şöyle demiş: 'Akıllıları aldatmaya çalışan, sırtını belaya sokmuş demektir.'

Yaşlı ağzını yalanlarla doldurma. Bu çocuk açıkça senin oğlun değil, çünkü senin yanağın benimki kadar esmer, ama çocuk uzak kuzeyde yaşayan lanetli ama güzel barbarlar gibi beyaz ve açık tenli." "Ne güzel söylenmiş," diye cevapladı balıkçı, "Kılıçlar kalkanlarla savuşturulabilir ama Bilgelik Gözü her savunmayı deler!"

Öyleyse bil ki, ey zorlu misafirim, aşırı yoksulluğum yüzünden hiç evlenmedim ve çocuğum yok. Ama aynı yıl, SGK'un (ömür boyu yaşasın) görkemli ve hayırsever saltanatına başladığı yıl, dolunayda olan bir gecede, Allah beni uykumdan mahrum bırakmak istediler. Bu yüzden bu kulübedeki yatağımdan kalktım ve kendimi suya ve aya bakarak ve serin havayı soluyarak dinlendirmek için sahile çıktım. Ve hemen suyun üzerinden bana doğru gelen küreklerin sesini ve ardından sanki zayıf bir çığlık duydum.

Kısa bir süre sonra, gelgit karaya küçük bir tekne getirdi; içinde sadece birkaç dakika önce ölmüş gibi görünen, aşırı açlık ve susuzluktan bitkin bir adam

vardı. (çünkü hâlâ sıcaktı), boş bir su tulumu ve hâlâ yaşayan bir çocuk. 'Şüphesiz,' dedim, 'bu talihsizler büyük bir geminin enkazından kaçtılar, ama Allah'ın hayranlık uyandıran tasarıları sayesinde, yaşlı adam çocuğu hayatta tutmak için kendini aç bıraktı ve karaya varmadan öldü.' Buna göre, Allah'ın yoksullara dost olanlara asla ödöl vermediğini hatırlayarak ve duygulanarak.

"Merhametle (çünkü kulunuz yumuşak kalpli bir adamdır) "

"Kendi övgünüzdeki bu boş sözleri bırakın," diye araya girdi Tarkaan.

"Çocuğu aldığınızı ve herkesin görebileceği gibi, onun günlük ekmeğinin on katı değerinde emeğini ondan aldığınızı bilmek yeterli. Şimdi bana hemen onun için ne kadar fiyat koyduğunuzu söyleyin, çünkü gevezeliğinizden bıktım."

"Kendiniz de akıllıca söylediniz," diye yanıtladı Şah, "çocuğun emeği benim için paha biçilmez değerde. Bu, fiyatı belirlerken dikkate alınmalıdır. Çünkü çocuğu satarsam, şüphesiz onun işini yapması için başka birini satın almalı veya işe almalıyım."

"Onun için 2,70,000 vereceğim," dedi Tarkaan.

"4,70,000! TL" diye bağırdı Şah, sızlanma ile çığlık arasında bir sesle. Yaşlılığımın dayanağı " Sakalımdaki gri sakalı alaya alma, Tarkaan olsan bile. "Fiyatım bu."

Bu noktada **Rıza ayağa kalktı ve sessizce uzaklaştı.** İsteddiği her şeyi duymuştu, çünkü köyde erkeklerin pazarlık yaparken sık sık dinlemiş ve nasıl yapıldığını biliyordu.

Tarkaan'ın bir anlaşmaya varmasının saatler süreceğini biliyordu.

Rıza'nın, ebeveynlerimizin bizi köle olarak satma

hakkında konuşmalarını yeni duymuş olsaydık hissedeceğimiz gibi hissetmediğini düşünmemelisiniz. Birincisi, hayatı zaten kölelikten biraz daha iyiydi; bildiği kadarıyla, büyük at üzerindeki soylu yabancı ona Şah'tan daha nazik davranabilirdi.

İkincisi, tekne de kendi keşfiyle ilgili hikaye onu heyecanlandırmış ve bir rahatlama duygusuyla doldurmuştu.

Sık sık huzursuz olmuştu çünkü ne kadar denese de balıkçıyı asla sevememişti ve bir çocuğun... Babasını sevmek için.

Ve şimdi, görünüşe göre, Şah ile hiçbir akrabalığı yoktu. Bu, zihninden büyük bir yükü kaldırdı. "Neden, herhangi biri olabilirim!" diye düşündü. "Kendim bir Tarkaan'ın oğlu olabilirim.

Alacakaranlık hızla çöküyordu ve bir iki yıldız çoktan çıkmıştı, ancak gün batımının kalıntıları hala batıda görülebiliyordu.

Sonra Rıza'nın aklına başka bir düşünce geldi. "Tarkaan nasıl bir adam acaba?" diye yüksek sesle söyledi. "İyi biri olsa harika olurdu. Büyük bir lordun evindeki kölelerin neredeyse hiçbir işi yok. Güzel kıyafetler giyiyorlar ve her gün et yiyorlar. Belki beni savaşlara götürür, ben de onun hayatını bir savaşta kurtarırım ve sonra beni serbest bırakır, oğlu olarak evlat edinir ve bana bir saray, bir savaş arabası ve bir zırh verir. Ama sonra korkunç, zalim bir adam da olabilir. Beni zincirlerle tarlalarda çalışmaya gönderebilir. Keşke bilseydim. Nasıl bilebilirim ki?

Bu şeyleri düşünürken bir anda uzakta bir kulübe gördü. Kulübenin içine girdi.

At başını kaldırmıştı. Rıza, ipeksi gibi pürüzsüz burnunu okşadı ve "Keşke konuşabilseydin, dostum," dedi.

Ve sonra bir an rüya gördüğünü sandı, çünkü at oldukça net bir şekilde, alçak bir sesle, "Ama konuşabiliyorum," dedi.

Rıza, atın büyük gözlerine baktı ve kendi gözleri de şaşkınlıkla neredeyse aynı büyüklükte oldu.

"Konuşmayı nasıl öğrendin?" Papağanlar konuşuyorlar ya sen? diye sordu?

"Şşş! Çok yüksek sesle konuşma," diye yanıtladı at. "Benim geldiğim yerde neredeyse tüm hayvanlar konuşur."

"Neresi orası?" diye sordu Rıza.

"Narnia," diye yanıtladı at. "Narnia'nın mutlu diyarı. fundalık dağların ve kekikli tepelerin Narnia'sı, birçok nehir, şırlıl şırlıl akan vadiler, yosunlu mağaralar ve cücelerin çekiçlerinin yankılandığı derin ormanların Narnia'sı. Ah, Narnia'nın tatlı havası! Orada bir saatlik yaşam, Kefken'de bin yıldan daha iyidir." Sonunda bir iç çekişe çok benzeyen bir kışneme sesi geldi.

«Buraya nasıl geldin?" dedi Rıza.

"Kaçırıldım," dedi At. "Ya da çalındım, ya da yakalandım hangisini isterseniz.

O zamanlar daha taydım. Annem beni Aslan Yelesi adı koydu, Bütün bu yıllar boyunca insanlara köle oldum, gerçek doğamı gizledim ve atları gibi aptal ve akılsızmış gibi davrandım."

"Neden onlara kim olduğunu söylemedin?"

"O kadar aptal değilim, işte bu yüzden. Eğer

konusabildiğimi öğrenselerdi panayırlarda beni rezil ederler ve beni her zamankinden daha dikkatli korurlardı. Kaçmak için son şansım da ortadan kalkmış olurdu."

Rıza atın adını Sıcak Yuva koydu.

Rıza ile Sıcak Yuva 2 gün sonra Baba dediği yani Şah ve Tarkan onu buldular Şah bayağı sevindi çünkü para alacaktı Tarkan'dan. Kulübenin ve sahibi de geldi. Adı Muhterem adı ve kendi de muhteremdi adam her şeyi öğrendi. Hayır dedi. Çocuğa bakarım ve size vermem dedi ama Rızadı Vesayet altında bulunan Şah dı. Artık gitme hazırlığı başladı sabah erkenden yola çıkmak için akşamdan erken yattılar.

Ranzanın üstünde Rıza yatıyordu altında Şah yatıyordu Rıza aşağıya tam iniyordu düştü. Muhterem hemen doktoru çağırđı doktor üzgün baktı 3 tane adama dışarı çağırđı hastaneye gitmesi lazım. Kol kangren olabilir. Sonra kesilebilir veya çocuk ölür.

Şah ve Tarkan birbirlerine baktı, bizim o kadar paramız yok biz gidiyoruz. Acele ile doktorun ve bir de komşu çiftlikten sahibi şahitliği ile çocuğun velayeti ve vesayeti kağıdı bıraktılar arkalarına bakmadan gittiler.

Şah ve Şah ve Tarkan Mışıl mışıl horladığı zaman meğerse bu oyunu ev sahibi Muhterem ve Rıza ve doktor görünümlü başka bir komşu, komşu Çiftliğin sahibi, oyunu yapmışlar.

Bölüm 3

**Şimdi biz körfezin karşı tarafına gidelim, Kara
güzelin macerasına devam edelim**

Meyve Bahçesinde Bir Sohbet

Esmer ve ben sıradan uzun araba atı ırkından değıldik,

içimizde daha çok yarışçı kan vardı. Boyumuz yaklaşık on beş buçuk karış kadardı; bu nedenle binicilik için de araba kullanmak için olduğu kadar iyiydik ve efendimiz, tek bir şey yapabilen atlardan veya adamlardan hoşlanmadığını söylerdi; Büyükşehir parklarında gösteriş yapmak istemediği için daha hareketli ve kullanışlı bir atı tercih ederdi.

Bizim içinse en büyük zevk, binicilik partisi için eyerlendiğimizdeydi; usta Esmer'ın, hanımefendi benim ve genç hanımlar Midilli'in sırtındaydı. Hep birlikte hem tırıs hem de dörtnala koşmak o kadar keyifliydi ki, bizi her zaman neşelendirirdi. Ben bundan en iyi şekilde yararlandım çünkü hanımı hep ben taşırdım; ağırlığı azdı, sesi tatlıydı ve dizgindeki eli o kadar hafifti ki neredeyse hissetmeden yönlendirildim.

"Korkunçtu, ah! Korkunçtu; ama sadece acı değildi, korkunçtu ve uzun sürdü; sadece en güzel süsümün elimden alınmasının verdiği onursuzluk değildi, kötüydü; ama şuydu: sinekleri artık nasıl savurabilirdim?

Siz kuyruklular, sinekleri düşünmeden savuruyorsunuz ve üzerinize konup sokup durmalarının ve onları savuracak hiçbir şeyinizin olmamasının ne büyük bir işkence olduğunu anlayamazsınız.

Size söylüyorum, bu ömür boyu sürececek bir haksızlık ve ömür boyu sürececek bir kayıp; ama şükürler olsun ki, artık yapmıyorlar."

«O zaman ne için yaptılar?" dedi Zencefil.

"Moda için!" dedi yaşlı at ayağıyla yere vurarak; "Moda için! Bunun ne anlama geldiğini biliyorsan; benim zamanımda kuyruğu o utanç verici şekilde kesilmemiş tek bir iyi yetiştirilmiş genç at yoktu, sanki bizi yaratan Allah ne istediğimizi ve neyin en iyi görüldüğünü bilmiyormuş gibi."

"Sanırım kafalarımızı Büyükşehir'da bana işkence eden o korkunç şeylerle ba lamalarına neden olan şey moda," dedi Esmer.

"Elbette  yle," dedi; "Bana göre moda dünyadaki en kötü şeylerden biri. Şimdi, mesela, köpeklere nasıl hizmet ettiklerine bakın; cesur görünmeleri için kuyruklarını kesiyorlar ve gerçekten de ikisi de keskin görünsün diye o güzel küçük kulaklarını kırıyorlar.

Bir zamanlar çok sevdiğim bir arkadaşım vardı, kahverengi bir teriyer; ona 'Skye' derlerdi. Bana o kadar d    nd  ki asla ahırımdan dışarı uyumazdı; yatağını yemli in altına yapardı ve orada be  tane birbirinden güzel küçük köpek yavrusu vardı; hiçbiri bo ulmamı tı,       değerli bir t rd ler ve Skye onlardan ne kadar memnundu! Gözleri açılıp etrafta s r nd klerinde, gerçekten çok güzel bir görüntüydü; ama bir gün adam gelip hepsini götürdü; üzerlerine basaca ımdan korkabilece ini d    nd m. Ama  yle olmadı; ak am zavallı Skye onları tek tek ağzına geri getirdi; oldukları kadar mutlu küçük şeyler değillerdi. Ama kanıyor ve acınası bir şekilde a lıyorlardı; hepsinin kuyruklarının bir parçası kesilmişti.

Güzel küçük kulaklarının yumuşak kepçesi tamamen kesilmişti. Annelerinin onları nasıl yaladı ını ve zavalıcılık ne kadar  z ld   n ! Hiç unutmadım. Zamanla iyile tiler ve acıyı unuttular, ama o güzel yumuşak kepçe, elbette kulaklarının hassas kısmını tozdan ve yaralanmadan korumak içindi, sonsuza dek gitmişti.

Neden kendi çocuklarının kulaklarını sivrilterek keskin göstermiyorlar? Neden burunlarının ucunu kesip cesur göstermiyorlar? Biri diğeri kadar mantıklı olurdu. Allah'nın yaratıklarına işkence etmeye ve

 irkinleştirmeye ne hakları var?

Tayfur, çok nazik olmasına rağmen ateşli bir ihtiyardı ve söyledikleri benim için o kadar yeni ve o kadar korkunçtu ki, içimde erkeklere karşı daha önce hiç hissetmediğim kadar acı bir his uyandı.

Elbette Esmer çok heyecanlanmıştı; parlayan gözlerle ve şişmiş burun delikleriyle başını yukarı kaldırdı ve erkeklerin hem hayvan hem de ahmak olduğunu söyledi. "Ahmaklardan kim bahsediyor?" dedi, yaşlı elma ağacından yeni çıkmış, alçak dala sürtünen Midilli. "Ahmaklardan kim bahsediyor?

Bence bu kötü bir kelime." "Kötü kelimeler kötü şeyler için yaratılmıştır," dedi Esmer ve ona Tayfur'ın söylediklerini anlattı. "Hepsi doğru," dedi Midilli  zg n bir şekilde, "ve ilk yaşadığım yerde köpekler hakkında bunu defalarca gördüm; Ama burada bundan bahsetmeyeceğiz.

Efendimiz, Gürkan ve Yunus'ın bize her zaman iyi davrandığını biliyorsunuz ve böyle bir yerde insanlara karşı konuşmak adil veya nazik görünmüyor. Bizimkilerin yanı sıra iyi efendiler ve iyi seyisler de olduğunu biliyorsunuz, gerçi bizimkiler iyi bilirler.

Küçük Midilli'in bu akıllıca konuşması, ki bunun tamamen doğru olduğunu biliyorduk, hepimizi, özellikle de efendisine çok düşkün olan Tayfur'ı sakinleştirdi; konuyu değiştirmek için, "Bana gözlüklerin nasıl kullanılacağını söyleyebilir misiniz?" dedim.

 Hayır!" dedi Tayfur kısaca, "  nk  işe yaramıyorlar."

 Bunların," dedi kır saçlı k t saçlı Yargıç, sakin bir tavırla, "atların ürküp  rkmesini ve kazalara neden olacak kadar korkmasını önlemek için söylendiği söyleniyor." " yleyse onları binicilik atlarına, özellikle

de kadın atlarına bindirmemelerinin sebebi ne?" dedim. "Hiçbir sebebi yok," dedi sessizce, "moda dışında; Derler ki, bir at kendi arabasının veya at arabasının tekerleklerinin arkasından geldiğini görünce o kadar korkar ki, elbette, binildiğinde sokaklar kalabalıksa etrafında onları görür.

Bazen hoş olmayacak kadar yakına geldiklerini kabul ediyorum, ama biz kaçmayız; buna alışkınız ve anlıyoruz ve eğer hiç gözümüze gözlük takılmasaydı, asla onlara ihtiyaç duymazdık; orada ne olduğunu görmel,neyin ne olduğunu bilmeli ve anlayamadığımız şeylerin parçalarını görmekten çok daha az korkmalıyız. Elbette gençken yaralanmış veya korkmuş bazı sinirli atlar olabilir, onlar onlar için daha iyi olabilir; ama ben hiç sinirli olmadığım için yargılayamam."

«Geceleyin," dedi Tayfur, "gözlük takmanın tehlikeli olduğunu düşünüyorum; biz atlar karanlıkta insanlardan çok daha iyi görebiliyoruz ve atlar gözlerini tam olarak kullanabilseydi, birçok kaza asla yaşanmazdı. Birkaç yıl önce, hatırlıyorum, karanlık bir gecede iki atın döndüğü bir cenaze arabası vardı ve Çiftçi Sparrow'un evinin hemen yakınında, göletin yola yakın olduğu yerde, tekerlekler kenara çok yaklaştı ve cenaze arabası suya devrildi; iki at da boğuldu ve sürücü zor kurtuldu.

Elbette bu kazadan sonra kolayca görülebilecek kalın beyaz bir korkuluk dikildi, ancak o atlar kısmen kör olmasalardı, kenardan daha uzakta kalacaklardı ve hiçbir kaza olmayacaktı. Siz buraya gelmeden önce, kaptanımızın arabası devrildiğinde, sol taraftaki lamba sönmemiş olsaydı, Gürkan'un yol yapımcılarının bıraktığı büyük çukuru göreceği söylenirdi; ve böylece Olabilirdi, ama yaşlı Rıdvan'ın gözlüğü olmasaydı, lambalı olsun ya da olmasın, onu görebilirdi, çünkü tehlikeye atılmayacak kadar bilgili yaşlı bir attı. Aslında

çok yaralıydı, araba kırılmıştı ve Gürkan'un nasıl kaçtığı kimse bilmiyordu. "Şunu söylemeliyim ki," dedi Esmer, burnunu kıvrarak, "bu kadar bilgi olan bu adamlar, gelecekte tüm tayların gözleri alınlarının tam ortasına, yanlara değil, yerleştirilerek doğması için emir verseler iyi olur; onlar her zaman doğayı iyileştirebileceklerini.

Allah'nın yarattığını onarabileceklerini düşünürler." İşler yine iyice kızışıyordu ki, Midilli bilmiş küçük yüzünü kaldırıp, "Sana bir sır vereceğim: Sanırım Gürkan at gözlüklerini onaylamıyor; bir gün efendiyle bu konuda konuştuğunu duydum. Efendi, ``Atlar at gözlüğü takıyor olsaydı, bazı durumlarda onları takmamak tehlikeli olabilirdi" dedi; Gürkan da, bazı yabancı ülkelerde olduğu gibi, tüm tayların at gözlüğü takmadan eğitilmesinin iyi olacağını düşündüğünü söyledi. Öyleyse neşelenelim ve meyve bahçesinin diğer ucuna koşalım; sanırım rüzgar birkaç elma devirdi ve sümüklüböcekler gibi biz de onları yiyebiliriz." dedi.

Midilli dayanamadı, bu yüzden uzun sohbetimizi yarıda kestik ve çimenlerin üzerinde dağılmış çok tatlı elmaları yiyerek moralimizi düzelttik.

Açık Sözlü Yeşilpark'te yaşadığım süre boyunca böyle bir yere sahip olmaktan gurur ve mutluluk duyuyordum. Efendimiz ve hanımımız onları tanıyan herkes tarafından saygı görüyor ve seviliyordu; herkese ve her şeye karşı iyi ve naziktiler; sadece erkeklere ve kadınlara değil, atlara ve eşeklere, köpeklerle ve kedilere, sığırlara ve kuşlara da; ezilen veya kötü muamele gören hiçbir yaratık yoktu ki içlerinde bir dost olmasın ve hizmetkarları da aynı tavrı takınırdı. Köy çocuklarından herhangi birinin herhangi bir yaratığa zalimce davrandığı biliniyorsa, bunu

hemen Saray'dan duyarlardı.

Söylediklerine göre, Toprak Sahibi ve Çiftçi Volkanay, at arabalarının dizginlerini kaldırmak için yirmi yıldan fazla birlikte çalışmışlardı ve bizim buralarda onları nadiren görürdünüz.

Bazen hanımımız, başı dik, ağır yüklü bir atla karşılaştığında arabayı durdurur, iner ve tatlı, ciddi sesiyle sürücüyle tartışır ve ona bunun ne kadar aptalca ve zalimce olduğunu göstermeye çalışırdı. Hiçbir erkeğin hanımımıza karşı koyabileceğini sanmıyorum. Keşke bütün hanımlar onun gibi olsa. Efendimiz de bazen çok ağır bir şekilde yere yığılırdı. Bir sabah beni eve doğru sürerken, ince bacaklı, asil ve hassas bir kafa ve yüze sahip güzel, küçük, doru bir midilliyle hafif bir midilli arabasıyla bize doğru gelen güçlü bir adam gördüğümüzü hatırlıyorum. Park kapısına vardığında küçük yaratık onlara doğru döndü; adam, hiçbir şey söylemeden veya uyarıda bulunmadan, yarattığın kafasını öyle bir kuvvetle ve aniden çevirdi ki neredeyse onu yere serecekti. Kendini toparlayınca, onu şiddetle kırbaçlamaya başladı.

Midilli öne atıldı, ama güçlü ve ağır el, kırbaç hala onu keserken, güzel yarattığı neredeyse çenesini kıracak kadar bir güçle geri çekti. Bu benim için korkunç bir görüntüydü, çünkü o narin küçük ağza ne kadar korkunç bir acı verdiğini biliyordum; ama efendim bana emir verdi ve bir saniye içinde onunla birlikte yukarı çıktık.

«Zafer," diye bağırdı sert bir sesle, "o midilli etten kemikten mi?"

"Etten kemikten ve öfkeden," dedi; "kendi iradesine çok düşkün ve bu bana yakışmaz." Sanki çok tutkuluymuş gibi konuşuyordu. Sık sık iş için parka giden bir inşaatçıydı.

"Sence," dedi usta sertçe, "böyle bir muamele onu senin iradene düşkün yapar mı?"

"O dönüşü yapmaya hakkı yoktu; yolu dümdüzdü!" dedi adam sertçe.

"O midilliyi sık sık evime kadar sürdürdün," dedi usta; "Bu sadece yarattığın hafızasını ve zekâsını gösteriyor; oraya tekrar gitmeyeceğinizi nasıl bildi? Ama bunun konuyla pek ilgisi yok. Söylemeliyim ki, Bay Zafer, küçük bir midilliye bundan daha erkeksi olmayan, vahşi bir muameleye tanık olmak benim için hiç acı verici olmamıştı ve böyle bir tutkuya kapılarak kendi karakterinize, atınıza verdiğiniz zarar kadar, hatta daha fazla zarar veriyorsunuz; ve unutmayın, hepimiz yaptıklarımıza göre yargılanacağız, ister insana ister hayvana karşı olsun." Efendim beni yavaşça eve götürdü ve sesinden bu şeyin onu ne kadar üzdüğünü anlayabiliyordum.

Kendi rütbesindeki beyefendilerle olduğu kadar altındakilerle de rahatça konuşabiliyordu; çünkü başka bir gün, dışarıdayken, efendimizin bir arkadaşı olan Yüzbaşı Altay ile karşılaştık; bir tür molada muhteşem bir çift gri atı sürüyordu. Kısa bir sohbetin ardından kaptan şöyle dedi:

«Yeni takımım hakkında ne düşünüyorsunuz Barış? Biliyorsunuz, bu civardaki atların hakimi sizsiniz ve sizin fikrinizi almak isterim.»

Efendi, onları daha iyi görebilmek için bana biraz destek verdi. "Olağanüstü yakışıklı bir çift," dedi, "ve göründükleri kadar iyilerse, eminim daha iyisini istemenize gerek yoktur; ama görüyorum ki atlarınızı tedirgin edip güçlerini azaltmak için hâlâ o sevimli planınızı sürdürüyorsunuz."

Diğeri, "Ne demek istiyorsunuz dizginler? Ah, ah! Bunun sizin bir hobiniz olduğunu biliyorum; aslında, atlarımın başlarını dik tutmasını seviyorum."

"Ben de," dedi usta, "herkes gibi, ama onların dik

durmasını istemiyorum; bu tüm ihtişamını yok eder.

Şimdi, sen bir askersin Altay ve şüphesiz alayının geçit töreninde, 'dikkatli' bir şekilde, iyi görünmesini istersin, ve tüm bunlar; ama tüm adamlarının kafaları bir sırt tahtasına bağlı olsa bile, taliminden pek de övgü almazsın!

Geçiş töreninde, onları endişelendirip yormaktan başka pek bir zararı olmayabilir; ama düşmana karşı süngü hücumunda, tüm kaslarını serbestçe kullanmak ve tüm güçlerini öne atmak isterken nasıl olur? Zafer şansları için pek bir şey vermezdim. Atlar için de durum aynı: Sinirlerini bozup, sinirlerini bozuyorsun ve güçlerini azaltıyorsun; işlerine ağırlık vermelerine izin vermiyorsun, bu yüzden eklemleri ve kaslarıyla çok fazla uğraşmak zorunda kalıyorlar ve tabii ki bu onları daha hızlı yıpratıyor.

Emin olabilirsin, atların kafalarının Özgür, insanlar kadar özgür; ve biraz daha sağduyuya, biraz daha az da modaya göre hareket edebilseydik, birçok şeyin daha kolay işlediğini görürdük; ayrıca, sen de benim kadar iyi biliyorsun ki, bir at yanlış adım atarsa, başı ve boynu geriye doğru bağlıysa kendini toparlama şansı çok daha azdır.

«Şimdi," dedi usta gülerek, "hobime iyi bir tırıs attım, sen de binmeye karar veremez misin, kaptan? Senin örneğin çok işe yaradı." "Sanırım teoride haklısın," dedi diğeri, "ve bu askerler için oldukça sert bir darbe; ama neyse bunu düşüneceğim," ve böylece ayrıldılar.

Fırtınalı Bir Gün

Sonbaharın sonlarında bir gün, efendimin iş için uzun

bir yolculuğu vardı. Beni köpek arabasına bindirdiler ve Gürkan da onunla gitti. Köpek arabasıyla gitmeyi her zaman severdim, çok hafifti ve yüksek tekerlekleri çok keyifli bir şekilde hareket ediyordu.

Çok yağmur yağmıştı ve şimdi rüzgar çok sertti ve kuru yaprakları sağanak halinde yolun karşısına savuruyordu.

Gişeye ve alçak ahşap köprüye varana kadar neşeyle ilerledik. Nehir kıyıları oldukça yüksekti ve köprü yükselmek yerine tam düz bir şekilde uzanıyordu, bu yüzden nehir dolu olsaydı, su neredeyse ahşap işçiliğine ve kalaslara kadar çıkardı; ancak her iki tarafta da sağlam korkuluklar olduğu için insanlar bunu umursamadı.

Kapıdaki adam nehrin hızla yükseldiğini ve kötü bir gece olacağından korktuğunu söyledi. Çayırın çoğu su altındaydı ve yolun alçak bir kısmında su dizlerime kadar geliyordu; dip iyiydi ve ustam yavaşça sürüyordu, bu yüzden sorun değildi.

Şehre vardığımızda elbette iyi bir yemim vardı, ama ustanın işi onu uzun süre meşgul ettiği için öğleden sonra geç saatlere kadar eve dönemedik. O sırada rüzgar çok daha şiddetliydi ve ustanın Gürkan'a daha önce hiç böyle bir fırtınada dışarıda olmadığını söylediğini duydum; ve büyük dalların çalı çırpı gibi sallandığı ve hışırtı sesinin korkunç olduğu bir ormanın eteklerinde ilerlerken böyle düşündüm.

"Keşke bu ormandan iyice uzaklaşmış olsaydık," dedi ustam.

"Evet efendim," dedi Gürkan, "bu dallardan biri üzerimize düşse oldukça garip olurdu." Daha ağzından kelimeler çıkar çıkmaz bir inilti, bir çatırtı, bir çatırtı ve diğer ağaçların arasından kopan, kökünden sökülmüş bir meşe ağacı koptu ve tam önümüze,

yolun karşısına devrildi. Korkmadığımı asla söyleyemem, çünkü korkmuştum. Durdum ve titrediğimi sanıyorum; elbette geri dönmedim veya kaçmadım; bana öyle öğretilmedi. Gürkan atladı ve bir anda tam kafamın dibindeydi. "Çok yakın bir temastı," dedi efendim. "Şimdi ne yapacağız?"

"Şey, efendim, o ağacın üzerinden geçemeyiz, hatta etrafından dolaşamayız bile; Dört kavşağa geri dönmekten başka çaremiz yok ve tahta köprüye tekrar varmamız için altı mil yol kat etmemiz gerekecek; bu bizi geç bırakacak, ama at dinç."

Böylece geri dönüp kavşağın etrafından dolaştık, ama köprüye vardığımızda hava neredeyse kararmıştı; suyun köprünün ortasını aştığını zar zor görebiliyorduk; ama seller çekildiğinde bazen böyle oluyordu, efendi durmadı. İyi bir tempoda gidiyorduk, ama ayaklarım köprünün ilk kısmına değdiği anda bir sorun olduğundan emin oldum.

İleri gitmeye cesaret edemedim ve aniden durdum. "Hadi, Güzelim," dedi efendi ve kırıbaşıyla bana dokundu ama kırıdamaya cesaret edemedim; bana sert bir darbe indirdi; atladım ama ileri gitmeye cesaret edemedim.

"Bir sorun var efendim," dedi Gürkan ve arabadan fırlayıp yanıma geldi ve etrafına bakındı. Beni öne doğru götürmeye çalıştı. "Hadi Güzel, sorun ne?" Elbette ona söyleyemezdim ama köprünün güvenli olmadığını çok iyi biliyordum. Tam o sırada diğer taraftaki gişedeki adam evden fırladı ve elindeki meşaleyi deli gibi savurdu.

«**Hoy, hoy, hoy! Alooo! Dur!**» diye bağırdı. "Sorun ne?" diye bağırdı efendim. "Köprü ortadan kırılmış ve bir kısmı sürüklenmiş; eğer devam edersen nehre düşeceksin."

"Allahya şükür!" dedi efendim. "Sen Güzelsin!" dedi Gürkan ve dizginleri alıp beni nazikçe nehir kıyısındaki sağ yola çevirdi. Güneş bir ara batmıştı; Ağacı parçalayan o şiddetli fırtınadan sonra rüzgar dinmiş gibiydi. Gittikçe karardı, giderek sakinleşti. Tekerlekler yumuşak yolda neredeyse hiç ses çıkarmadan sessizce ilerledim.

Uzun bir süre ne efendi ne de Gürkan konuştu, sonra efendi ciddi bir sesle konuşmaya başladı. Söylediklerinin çoğunu anlayamadım, ama efendinin istediği gibi devam etseydim, büyük olasılıkla köprü'nün altımızda çökeceğini ve atın, arabanın, efendinin ve adamın nehre düşeceğini düşündüklerini fark ettim; akıntı çok güçlü olduğundan ve etrafta ışık ve yardım olmadığından, hepimizin boğulmuş olma ihtimali çok yüksekti.

Efendi, Allah'ın insanlara akıl verdiğini, böylece her şeyi kendi başlarına öğrenebileceklerini; ancak hayvanlara akla bağlı olmayan, kendi yolunda çok daha hızlı ve mükemmel olan ve bu sayede çoğu zaman insanların hayatını kurtaran bir bilgi verdiğini söyledi.

Gürkan'un köpekler ve atlar ve yaptıkları harika şeyler hakkında anlatacak birçok hikâyesi vardı; insanların hayvanlarına yeterince değer vermediğini ve onlarla gerektiği gibi arkadaş olmadıklarını düşünüyordu. Eminim ki bir erkek onlarla arkadaş olur.

Sonunda park kapısına vardık ve bahçıvanın bizi gözetlediğini gördük. Hanımın karanlıktan beri korkunç bir durumda olduğunu, bir kaza olduğundan korktuğunu ve Yunus'ı, alaca kerpiç at Yargıç'e, bizi soruşturması için tahta köprüye gönderdiğini söyledi.

Hol kapısında ve üst kat pencerelerinde bir ışık gördük ve yukarı çıktığımızda hanım dışarı fırladı ve "Gerçekten güvende misin canım? Ah! Çok endişeliydim, türlü şeyler düşünüyordum. Hiç kaza geçirmedi mi?" dedi.

«Hayır canım; ama senin Kara Güzel'in bizden daha akıllı olmasaydı, hepimiz tahta köprüden nehirden aşağı sürüklenirdik." Eve girerken başka bir şey duymadım ve Gürkan beni ahıra götürdü. Ah, o gece bana ne güzel bir akşam yemeği vermişti, yulafımın yanında güzel bir kepek ezmesi, biraz ezilmiş fasulye ve ne kadar kalın bir saman yatağı! Ve buna sevindim, çünkü yorgundum.

Şeytanın Alameti

Bir gün Gürkan ve ben efendimizin bir işi için dışarı çıkmış, uzun ve düz bir yolda yavaşça geri dönerken, biraz uzakta bir çocuğun bir midilliyi kapının üzerinden atlatmaya çalıştığını gördük; midilli atlamayı reddetti ve çocuk onu kırbaacıyla yaraladı, ama çocuk sadece bir taraftan döndü. Tekrar kırbaçladı, ama midilli diğer taraftan döndü. Sonra çocuk attan indi, ona sertçe vurdu ve kafasına vurdu; sonra tekrar ayağa kalktı ve onu kapıdan atlatmaya çalıştı, sürekli utanç verici bir şekilde tekmeledi, ama midilli yine de reddetti.

Neredeyse oraya vardığımızda midilli başını eğdi, topuklarını kaldırdı ve çocuğu geniş, dikenli bir çitin üzerinden düzgünce geçirdi ve dizginleri başından sarkıtarak dörtnala evine doğru yola koyuldu.

Gürkan yüksek sesle güldü. "Hak etti," dedi. "Oh, oh, oh!" diye bağırdı çocuk dikenlerin arasında çırpınırken; "Gel de bana yardım et."

"Teşekkür ederim," dedi Gürkan, "Sanırım doğru yerdesin ve belki biraz tırmalamak sana midilliyi çok yüksek bir kapının üzerinden atlamamayı öğretir," ve böylece Gürkan atına binip gitti. "Olabilir," dedi kendi kendine, "o genç adam zalim olduğu kadar yalancı da; Çiftçi Bushby'nin evine gidelim, Güzelim, sonra seni ve beni tanımak isteyen olursa, anlarsın ya." Böylece sağa döndük ve kısa süre sonra ahıra, evin görüş alanına geldik. Çiftçi yola doğru acele ediyordu ve karısı kapıda çok korkmuş görünüyordu. "Oğlumu gördün mü?" dedi Bay Bushby, biz yaklaşıırken; "Bir saat önce siyah midillimle dışarı çıktı ve yaratık binicisiz geri döndü."

"Sanırım efendim," dedi Gürkan, "uygun şekilde binilemiyorsa binicisiz olması daha iyi olur."

"Ne demek istiyorsunuz?" dedi çiftçi. "Efendim, oğlunuzun o iyi küçük midilliye, kendisi için çok yüksek olan bir kapıyı atlamadığı için utanç verici bir şekilde kırbaçladığını, tekmelediğini ve savurduğunu gördüm. Midilli iyi davrandı efendim ve hiçbir kusur göstermedi; ama sonunda topuklarını havaya kaldırdı ve genç beyefendiyi dikenli çite doğru devirdi. Ona yardım etmemi istedi ama umarım beni mazur görürsünüz efendim, bunu yapmaya hiç niyetim yoktu. Kırık kemiği yok efendim; sadece birkaç çizik alacak. Atları severim ve onların kötü kullanıldığını görmek beni sinirlendirir; topuklarını kullanana kadar bir hayvanı kızdırmak kötü bir fikirdir; ilk sefer her zaman sonuncusu değildir."

Bu sırada anne ağlamaya başladı, "Ah, zavallı Bilal'im, gidip onunla görüşmeliyim; incinmiş olmalı."

"Eve girsen iyi olur hanım," dedi çiftçi; "Bilal bu konuda bir ders istiyor ve bunu anladığından emin olmalıyım; bu onun o midilliye kötü davranmasının ne ilk ne de ikinci seferi ve bunu durduracağım. Sana minnettarım, Umay. İyi akşamlar."

Böylece Gürkan eve kadar kıkırdayarak yolumuza devam ettik; sonra Yunus'u anlattı, Yunus gülerek, "Hakkını helal et. O çocuğu okulda tanıyordum; bir çiftçinin oğlu olduğu için kendini beğenmişlik taslardı; eskiden böbürlenirdi."

Küçük çocuklara sataşıp onları zorbalıkla taciz etmeyiz. Elbette biz büyükler böyle saçmalıklara izin vermezdik ve ona okulda ve oyun alanında çiftçi oğullarının ve işçi oğullarının birbirine benzediğini söylerdik. Bir gün, öğleden sonra okulundan hemen önce, onu büyük pencerede sinek yakalayıp kanatlarını koparıırken bulduğumu çok iyi hatırlıyorum. Beni görmedi ve kulaklarına bir tokat attım, yere serildi. Ne kadar öfkeli olsam da neredeyse korkmuştum, diye

gürledi ve böğürdü. Çocuklar oyun alanından içeri koştular ve öğretmen de kimin sınıfta kimin bağırdığını görmek için yoldan içeri koştu. Elbette ne yaptığımı ve neden yaptığımı hemen dürüstçe söyledim; sonra öğretmene bazıları ezilmiş, bazıları çaresizce sürünen sinekleri ve ona pencere pervazındaki kanatları gösterdim. Onu daha önce hiç bu Ne kadar öfkeli olsam da neredeyse korkmuştum, diye gürledi ve böğürdü. Çocuklar oyun alanından içeri koştular ve öğretmen de sınıfta kimin bağırdığını görmek için yoldan içeri koştu. Elbette ne yaptığımı ve neden yaptığımı hemen dürüstçe söyledim;

Sonra öğretmene bazıları ezilmiş, bazıları çaresizce sürünen sinekleri ve ona pencere pervazındaki kanatları gösterdim. Onu daha önce hiç bu kadar öfkeli görmemiştim; Ama Bilal hâlâ korkak gibi bağıırıp sızlandığı için, ona bir daha bu tür bir ceza vermedi, öğleden sonrasının geri kalanında onu bir tabureye oturttu ve o hafta dışarı oynamaması gerektiğini söyledi. Sonra tüm çocuklarla zulüm hakkında çok ciddi bir şekilde konuştu ve zayıf ve çaresizlere ve öğretmen de engelliydi.

Bölüm 4

Engelliler için

Burdur'deki eski evimizde geçirdiğimiz kış karanlık ve hüzünlüdü.

Hava soğuk ve o kadar rüzgarlıydı ki kar yığınları pencerelerden daha yüksekti; camlar neredeyse her zaman don nedeniyle kararmıştı ve kış boyunca nadiren yürüyerek veya arabayla bir yere gidiyorduk.

Ziyaretilerimiz azdı ve gelenler de eve neşe veya mutluluk getirmiyordu. Hepsinin yüzü asıktı ve sanki birini uyandırmaktan korkuyorlarmış gibi alçak sesle konuşuyorlardı; asla gülmüyorlardı, ama iç çekiyor ve bana, özellikle de siyah elbiseli küçük Asya'ya bakarken sık sık gözyaşı döküyorlardı. Ölüm hissi eve sinmişti.

Hava hala ölümün kederi ve dehşetiyle doluydu. Annemin odası kilitliydi.

Yatağa giderken her geçtiğimde, o soğuk, boş odaya bakmak için garip, rahatsız edici bir dürtü hissediyordum.

O zamanlar on yedi yaşındaydım; ve annemin ölümünün olduğu yıl, beni sosyeteye sokmak için Aladağ'a taşınmayı planlıyordu.

Annemin kaybı benim için büyük bir kederdi; ama itiraf etmeliyim ki, bu kederin ardında başka bir duygu daha vardı - genç ve güzel olmama rağmen (herkes bana öyle söylüyordu), ikinci kışımı kırsal kesimin yalnızlığında boşa harcıyordum.

Kış bitmeden önce, bu umutsuzluk, yalnızlık ve basit can sıkıntısı duygusu öylesine arttı ki, odamdan çıkmayı, orgyu açmayı veya kitap okumayı reddettim.

Ayça bana bir meşguliyet bulmamı söylediğinde,

kendimi buna hazır hissetmediğimi söyledim.

Ama içimden, "Bunun ne faydası var? Hayatımın en güzel kısmı böyle boşa harcanırken, bir şey yapmanın ne faydası var?" dedim ve bu soruya tek cevabım gözyaşlarımdı.

Zayıfladığımı ve güzelliğimi kaybettiğimi söylediler; ama bu bile beni ilgilendirmede. Ne önemi vardı? Kimin için? Bütün hayatımın aynı yalnızlık ve çaresiz kasvet içinde devam edeceğini hissettim, bundan kaçmak için ne gücüm ne de isteğim vardı. Kışın sonlarına doğru Ayça benim için endişelenmeye başladı ve beni yurt dışına götürmek için çaba göstermeye karar verdi. Ama bunun için para gerekiyordu ve annemin ölümünden sonra işlerimizin nasıl olduğunu pek bilmiyorduk. Durumumuzu açıklığa kavuşturmak için gelecek olan vasimiz her gün bekleniyordu.

Mart ayında geldi

Bir gün, odada bir gölge gibi, meşgul olmadan, düşünmeden ve isteksizce dolaşırken Ayça bana, "Şükürler olsun!" dedi. "Güney Fettah geldi; bizi sormak için adam gönderdi ve akşam yemeği için buraya gelmeyi planlıyor.

"Kendini toparlamalısın sevgili Arda," diye ekledi, "yoksa senin hakkında ne düşünecek? Ohopinizi çok severdi."

Burhan yakın komşumuzdu ve çok daha genç olmasına rağmen babamın arkadaşıydı.

Gelmesi planlarımızı değiştirebilir ve ülkeyi terk etmemizi mümkün kılabilirdi; ayrıca ona karşı sevgi ve saygı duyma alışkanlığıyla büyümüştüm; ve Ayça bana kendimi toparlamam için yalvardığında, onun önünde, diğer arkadaşlarımızdan daha fazla dezavantajlı görünmenin bana özel bir acı vereceğini doğru tahmin etmişti.

Evdeki herkes gibi, Ayça ve Asya'dan ahırdaki

yardımcıya kadar, onu eski bir alışkanlıktan dolayı seviyordum; ayrıca annemin bir keresinde yanımda yaptığı bir söz nedeniyle benim için özel bir önemi vardı. "Onun gibi bir adamla evlenmeni isterdim," demişti. O zamanlar bu bana garip ve hatta hoş olmayan bir şey gibi gelmişti.

İdeal kocam oldukça farklıydı: zayıf, solgun ve üzgün olmalıydı; Burhan ise orta yaşlı, uzun boylu, güçlüydü. Ve bana öyle geliyordu ki, her zaman neşeliydi. Ama yine de annemin sözleri aklımda kalmıştı; ve bundan altı yıl önce, on bir yaşındayken bile, hala bana "sen" diyor, benimle oynuyor ve bana "menekşe" diye sesleniyordu.

O zaman bile bazen korkuyla kendime soruyordum: "Ya aniden benimle evlenmek isterse ne yapacağım?"

Akşam yemeğimizden önce, Ayça'nın tatlılar ve ıspanak yemeğiyle zenginleştirdiği yemeğe, Burhan geldi. Pencereden küçük bir kızakla eve doğru geldiğini izledim.

ama köşeyi döner dönmez, ziyaretinin tamamen sürpriz olduğunu göstermek için aceleyle salona koştum.

Ama onun ayak seslerini ve yüksek sesini duyduğumda ve Ayça'nın koridordaki ayak seslerini duyduğumda sabrım tükendi ve onu kendim karşılamaya gittim.

Ayça'nın elini tutuyordu, yüksek sesle konuşuyor ve gülümsüyordu. Beni görünce durdu ve eğilmeden bir süre bana baktı.

Rahatsız oldum ve kızardığımı hissettim.

"Tam olarak değil," diye cevapladım.

"Şimdi ne kadar mutlu olurdunuz birlikte!" diye ekledi alçak sesle, gözlerimin üstündeki yüzüme düşünceli bir şekilde bakarak. "Onu çok severdim," diye ekledi daha da alçak bir sesle ve bana öyle geldi ki gözleri her

zamankinden daha çok parlıyordu.

“Şimdi Allah onu da aldı!” dedi Ayça; ve hemen peçetesini çaydanlığın üzerine koydu, mendilini çıkardı ve ağlamaya başladı.

“Evet, bu evdeki değişiklikler korkunç,” diye tekrarladı, arkasını dönerek. “Asya, oyuncaklarını göster bana,” diye ekledi biraz sonra ve salona gitti. Gittiğinde, gözlerim yaşlarla dolu bir şekilde Ayça'ya baktım.

“Ne harika bir arkadaş!” dedi. Ve akrabamız olmamasına rağmen, bu iyi adamın şefkatinde gerçekten bir tür sıcaklık ve teselli hissettim.

Onu salonda Asya ile birlikte dolaşırken ve onun yüksek, çocuksu sesini duyabiliyordum. Ona oraya çay gönderdim; Ve onun orgnun başına oturup Asya'nın küçük elleriyle tuşlara vurduğunu duydum.

Sonra sesi geldi “Açelya, buraya gel ve bir şeyler çal.” Bana karşı rahat tavrını ve dostça emir tonunu begendim; kalkıp yanına gittim.

“Bunu çal,” dedi, Beethoven'ın “Ay Işığı Sonatı”nın adagio bölümünü açarak.

“Nasıl çaldığını duyayım,” diye ekledi ve fincanını da yanına alarak odanın bir köşesine gitti.

Bir şekilde onunla birlikteyken reddetmenin veya önceden kötü çaldığımı söylemenin imkansız olduğunu hissettim: İtaatkar bir şekilde orgnun başına oturdum ve elimden geldiğince çalmaya başladım; yine de eleştiriden korkuyordum, çünkü müziği anladığını ve sevdiğini biliyordum. Adagio, çay sohbetimizden hatırlanan geçmiş günlerin anısına uygundu ve bence oldukça iyi çaldım. Ama scherzoyu çalmamı istemedi. “Hayır,” dedi yanıma gelerek; “böyle doğru çalmıyorsun; devam etme; ama ilk bölüm fena değildi; sanki iyi çalıyorsun.”

müzikal olmak."

Bu ılımlı övgü beni o kadar memnun etti ki, yanaklarım kızardı.

Babamın bir arkadaşının ve onun çağdaşının artık bana çocuk gibi davranmaması, benimle ciddi ciddi konuşması bana hem hoş hem de garip geldi. Ayça, Asya'yı yatırmak için yukarı çıktı ve biz salonda yalnız kaldık.

Bana babamdan, arkadaşlıklarının başlangıcından ve ben hâlâ ders kitapları ve oyuncaklarla meşgulken birlikte geçirdikleri mutlu günlerden bahsetti; ve konuşması babamı bana yepyeni bir ışık altında, sade ve hoş bir karaktere sahip bir adam olarak gösterdi. Bana zevklerimi, ne okuduğumu ve ne yapmayı planladığımı da sordu ve bana tavsiyelerde bulundu. Beni alaya alan ve bana oyuncaklar yapan neşeli ve şakacı adam ortadan kaybolmuştu; işte karşımda saygı ve sempati duymadan edemediğim ciddi, sade ve sevecen bir arkadaş vardı.

Onunla konuşmak kolay ve keyifliydi; yine de istemsiz bir gerginlik hissettim. Ayrıca. Söylediğim her kelime için endişeliydim: Babamın kızı olduğum için bana zaten verilmiş olan sevgiyi kendi iyiliğim için kazanmayı çok istiyordum.

Asya'yı yatağa yatırdıktan sonra Ayça yanımıza geldi ve ona benim ilgisizliğimden şikayet etmeye başladı, bu konuda hiçbir şey söylememiştim.

"Demek bana en önemli şeyi hiç söylememiş!" dedi, gülümseyerek ve bana sitem dolu bir şekilde başını sallayarak.

"Neden söyleyeyim ki?" dedim. "Konuşmak çok sıkıcı ve geçip gidecek." (Gerçekten de şimdi, sadece üzüntümün geçip gideceğini değil, çoktan geçtiğini,

daha doğrusu hiç var olmadığını hissediyordum.)
“Yalnızlığa katlanamamak kötü bir şey,” dedi, “genç bir hanımefendi olabilir misin? “Elbette, ben genç bir hanımım,” diye yanıtladım gülererek.
“İnsanlar ona hayran kaldığında yaşayan, amayalınız kaldığı anda çöken ve zevkine uygun hiçbir şey bulamayan, tamamen gösteriş için olanve kendi içinde hiçbir kaynağı olmayan bir genç hanımı övemem.”
“Benim hakkımda çok güzel bir fikriniz var!” dedim, sadece bir şeyler söylemiş olmak için.

Bir süre sessiz kaldı. Sonra şöyle dedi: “Evet; babanıza benzemeniz bir şey ifade ediyor. Sizde bir şey var...” ve nazik, ilgili bakışı beni yine gururlandırdı ve hoş bir utanç duygusu hissettirdi.

Şimdi ilk kez fark ettim ki, ilk başta neşeli bir izlenim veren yüzünde,kendine özgü bir ifade de vardı önce parlak, sonra giderek daha dikkatli ve oldukça üzgün.
“Sıkılmamalısınız ve sıkılamazsınız,” dedi; “müziğiniz var, ondan zevk alıyorsunuz, kitaplarınız var, ders çalışıyorsunuz; Tüm hayatınız önünüzde ve şimdi ya da asla, ona hazırlanmanın ve gelecekteki pişmanlıklardan kendinizi kurtarmanın zamanı. Bir yıl sonra çok geç olacak.”

Bana bir baba ya da amca gibi konuştu ve benimle aynı seviyede kalabilmek için sürekli kendini denetlediğini hissettim. Beni kendisinden aşağıda gördüğü için incinmiş olsam da, sadece benim için farklı olmaya çalışmanın gerekli olduğunu düşünmesinden memnun oldum.

Akşamın geri kalanında Ayça ile iş hakkında konuştu.
“Hoşça kalın sevgili dostlarım,” dedi. Sonra kalktı, bana doğru geldi ve elimi tuttu. Ayça, “Ne zaman tekrar görüşeceğiz?” diye sordu.

Elimi hâlâ tutarken, “İlkbaharda,” diye cevapladı. “Şimdi Haymana'ya gideceğim” (bu da bizim başka bir mülkümüzdü), “orada işlere bakacağım ve yapabileceğim düzenlemeleri yapacağım; sonra kendi işlerim için Ankara'ya gideceğim; ve yazın tekrar görüşeceğiz.”

“Gerçekten bu kadar uzun süre uzakta olmanız mı gerekiyor?” Sordum ve çok üzüldüm. Onu her gün görmeyi gerçekten ummuştum ve birdenbire pişmanlık ve depresyonumun geri döneceği korkusu hissettim. Yüzüm ve sesim bunu açıkça belli etmişti.

“Daha çok meşgul olmalı ve depresyona girmemelisin,” dedi; ve ses tonunu çok soğuk ve umursamaz buldum. “İlkbaharda seni bir sınava tabi tutacağım,” diye ekledi, elimi bırakıp bana bakmadan.

Onu salonda uğurladığımızda, aceleyle kürk mantosunu giydi ve hala bana bakmaktan kaçındı. “Boş yere bu kadar zahmete giriyor!” diye düşündüm. “Bana bakacak kadar endişeli olduğumu mu düşünüyor? İyi bir adam, çok iyi bir adam; ama hepsi bu.”

Ancak o akşam Ayça ile geç saatlere kadar oturup, ondan değil, yaz planlarımızdan, gelecek kış nereden geçireceğimizden ve o zaman ne yapacağımızdan konuştuk.

Artık o korkunç soruyu sormayı bırakmıştım: Bütün bunların ne faydası var? Şimdi her şey oldukça açık ve basit görünüyordu: Hayatın asıl amacı mutluluktan ve kendime ileride çok mutluluk vaat ettim. Sanki kasvetli eski evimiz birdenbire ışık ve hayatla dolmuştu.

Bu arada bahar geldi. Eski kederim geçti ve yerini baharın getirdiği huzursuzluğa bıraktı; bahar, hayaller, belirsiz umutlar ve arzularla doluydu.

Kışın başında yaşadığım gibi yaşamak yerine, okudum, org çaldım ve Asya'ya ders verdim; ama sık sık bahçeye gider ve uzun süre yalnız başıma yollarda dolaşırdım ya da orada bir bankta otururdum; ve Allah bilir o zamanlarda düşüncelerim, dileklerim ve umutlarım nelerdi.

Bazen geceleri, özellikle ay varsa, yatak odamın penceresinin yanında otururdum şafak sökene kadar; bazen, Ayça bakmıyorken, sadece bir örtüyle bahçeye gizlice çıkar ve çiğlerin arasından gölete kadar koşardım; ve bir keresinde açık alanlara kadar gittim ve geceleyin bahçenin etrafında yalnız başıma dolaşım.

Şimdi o zamanlar hayal gücümü dolduran rüyaları hatırlamak ve anlamak zor geliyor. Hatırladığımda bile, rüyalarımın tıpkı böyle olduğuna inanmakta zorlanıyorum.

Çok garip ve hayattan çok uzaktılar. Burhan sözünü tuttu.

Mayıs ayının sonunda seyahatinden döndü. Bize ilk ziyareti akşam oldu ve oldukça beklenmedikti. Verandada oturmuş, çay hazırlıyorduk. Bu sırada bahçe tamamen yeşildi yoğun dönemi için yapraklı bordürlerde yuva kurmuşlardı. Yuvarlak leylak çalılarının tepelerinde beyaz ve mor serpintiler vardı çiçeklerinin açmaya hazır olduğunun bir işareti. Huş ağacı yolunun yaprakları batan güneşin ışığında tamamen şeffaftı. Verandada gölge ve serinlik vardı.

Akşam çiğinin çimlerde yoğun olacağından emindik. Bahçenin ötesinde, dışarıda günün son sesleri duyuluyordu ve koyunların ve sığırların eve götürülürken çıkardığı sesler de vardı.

Yarı zekâlı çocuk Serkan, verandanın dışındaki yolda

su arabasını sürüyordu,
ve fıskiye den akan soğuk su, yıldız çiçeklerinin
gövdeleri ve destekleri etrafındaki küfte koyu halkalar
oluşturuyordu.

Verandamızda cilalı semaver beyaz masa örtüsünün
üzerinde parlıyor ve tıslıyordu.

Masada çıtır çıtır atıştırmalıklar, bisküviler ve krema
vardı. Ayça tombul elleriyle fincanları yıkamakla
meşguldü. Ben banyodan sonra çok acıkmıştım, çay
için bekleyemezdim ve koyu kıvamlı taze kremalı
ekmek yiyordum. Bol kollu bir ekose bluz giymiştim ve
hala ıslak olan saçlarım bir mendille örtülüydü. Ayça
onu daha içeri girmeden önce gördü.

“Sen, Burhan!” diye bağırdı. “Az önce senden
bahsediyorduk.”

Elbisemi değiştirmek için kalkmak üzereydim ama
beni tam kapının önünde yakaladı.

“Köyde neden böyle bir törene bu kadar önem
veriyorsun?” Başımda bulunan mendile gülümseyerek
bakarak, “Şöyle dedi: 'benden varlığından rahatsız
olmuyorsunuz, ben de sizin için Hoş olmayan gözleri
gibiyim.' Ama o anda bana Hoş olmayan gözleri'nin
bakış açısından oldukça farklı bir şekilde baktığını
hissettim ve rahatsız oldum.

Onların yanından ayrılırken, 'Hemen geri döneceğim,'
dedim.

“Ama neyin var?”

“Bana ne garip baktı!” diye düşündüm, hızla yukarı
çıkarken.

“Neyse, geldiğine sevindim; işler daha hareketli
olacak.” Aynaya baktıktan sonra neşeyle aşağı indim
ve verandaya koştum; nefes nefese kalmıştım ve
acelemi gizlemedim.

Masada oturmuş, Ayça ile işlerimiz hakkında

konusuyordu. Bana baktı ve gülümsedi; sonra konuşmaya devam etti. Söylediklerinden anlaşılan işlerimiz mükemmel durumdaydı:

Yazı kırsalda geçirdikten sonra ya Aladağ'a

Asya'nın eğitimi için ya da Aladağ gitmemiz mümkündü.

“Keşke bizimle Aladağ gelsen ” dedi Ayça; “sensiz orada tamamen kayboluruz.”

“Ah, seninle dünyayı gezmek isterdim,” dedi, yarı şaka yarı ciddi bir şekilde. "Pekala," dedim; "hadi başlayalım ve dünyayı dolaşalım."

Gülümsedi ve başını salladı.

"Peki ya annem? Ya işim?" dedi. "Ama şu anki soru bu değil: Zamanınızı nasıl geçirdiğinizi bilmek istiyorum. Umarım yine depresyonda değilsinizdir?"

Yokluğunda meşgul olduğumu ve sıkılmadığımı söylediğimde ve Ayça da bunu doğruladığında, sanki bunu yapmaya hakkı varmış gibi beni övdü ve sözleri ve bakışları, bir çocuğa olduğu gibi, nazikti. Ona tüm iyi davranışlarımı ayrıntılı ve tam bir dürüstlikle anlatmak ve Camide gibi, onaylayamayacağı her şeyi itiraf etmek zorunda hissettim.

Akşam o kadar güzeldi ki, çay bittikten sonra verandada kaldık; ve sohbet beni o kadar çok ilgilendirdi ki, içerideki sesini yavaş yavaş nasıl duymayı bıraktığımızı fark etmedim. Çiçeklerin kokusu daha da güçlendi ve her taraftan geliyordu; çimenler çiğle ıslanmıştı; yakındaki bir leylak çalısında bir bülbül ötmeye başladı ve sonra seslerimizi duyunca sustu; yıldızlı gökyüzü sanki başımızın üzerinden daha da alçalıyordu.

Alacakaranlık çökmeye başlamıştı, ama bir yarasa aniden ve sessizce verandadaki tente altına uçup beyaz şalımın etrafında kanat çırpmaya başlayana kadar fark etmedim.

Duvara doğru geri çekildim ve neredeyse çığlık attım; ama yarasa da aynı sessizlik ve hızla tentenin altından dalıp bahçenin yarı karanlığında kayboldu.

"Buranızı ne kadar çok seviyorum!" dedi, konuyu değiştirerek; "Keşke hayatımın tamamını burada, bu verandada oturarak geçirebilseydim."

"Öyleyse, öyle olsun!" dedi Ayça.

«Bunların hepsi güzel," dedi, "ama hayat durmuyor."

"Neden evlenmiyorsun?" diye sordu Ayça;

"Mükemmel bir koca olurdun."

"Çünkü ben hareketsiz oturmayı seviyorum mu?" diye sordu ve güldü. "Hayır, Ova Tuğba, senin ve benim evlenmemiz için çok geç. İnsanlar beni çoktan evlenecek bir adam olarak görmeyi bıraktılar ve ben de bundan daha da eminim; ve bu mesele çözüldüğünden beri kendimi oldukça rahat hissettiğimi beyan ederim."

Bunu doğal olmayan bir şekilde ikna edici bir biçimde söylediğini düşündüm.

"Saçmalık!" dedi Ayça; "otuz altı yaşında bir adam çok yaşlı olduğunu söylüyor!"

"Gerçekten de çok yaşlı," diye devam etti, "tek istediği hareketsiz oturmakken. Evlenecek bir adam için bu yeterli değil. Ona sor," diye ekledi, bana başını sallayarak; "onun yaşındaki insanlar evlenmeli ve sen ve ben onların mutluluğuna sevinebiliriz."

Sesindeki gizli üzüntü ve kısıtlama gözümden

kaçmadı. Bir süre sessiz kaldı ve ne Ayça ne de ben konuşmadık.

“Şey, bir de düşünsenize,” diye devam etti, koltuğunda biraz dönerek; “Diyelim ki, bir talihsizlik sonucu on yedi yaşında bir kızla evlendim, Masha, istersen de Açelya. Örnek güzel; ortaya çıktığına sevindim; daha iyi bir örnek olamazdı.”

Güldüm; ama neden sevindiğini ya da ortaya çıkan şeyin ne olduğunu anlayamadım.

“Bana dürüstçe, elini kalbine koyarak söyle,” dedi, sanki şakayla karışık bana dönerek, “yaşlı, yıpranmış, sadece oturmak isteyen bir adamın hayatıyla hayatını birleştirmek senin için bir talihsizlik olmaz mıydı? Oysa Allah bilir senin kalbinde ne tür arzular mayalanıyor?”

Rahatsız oldum ve nasıl cevap vereceğimi bilemeden sessiz kaldım.

“Sana bir teklif yapmıyorum, biliyorsun,” dedi gülerek; “ama gerçekten de alacakaranlıkta caddede yalnız yürürken hayalini kurduğun türden bir koca mıyım? Bir talihsizlik olurdu, değil mi?”

“Hayır, bir talihsizlik değil,” diye başladım.

“Ama kötü bir şey,” diye sözümü bitirdi.

“Belki; ama yanılıyor olabilirim...” Beni tekrar sözümü kesti.

“İşte görüyorsun! O tamamen haklı ve dürüstlüğü için ona minnettarım ve bu konuşmayı yapmış olmaktan

çok memnunum. Ve söylenecek başka bir şey daha var” ekledi. “Benim için de çok büyük bir talihsizlik olurdu.”

“Ne kadar tuhafısın! Hiç değişmemişsin,” dedi Ayça ve sonra akşam yemeğinin servis edilmesini sipariş etmek için verandadan ayrıldı.

O gittikten sonra ikimiz de sessizdik ve etrafımızda her şey durgundu, tek bir istisna dışında.

Dün gece aralıklı olarak öten bir bülbül, şimdi bahçeyi sürekli bir şarkı akışıyla doldurdu ve kısa süre sonra aşağıdaki vadiden, o akşama kadar hiç ötmemiş olan başka bir bülbül ona cevap verdi. Daha yakındaki kuş durdu ve bir an dinlemiş gibiydi, sonra da daha öncekinden daha yüksek sesle, delici uzun ezgilerle şarkısını haykırmaya başladı.

Kuşların seslerinde asil bir sakinlik vardı, sanki gecenin o kuşlarına ait olan ve insana ait olmayan aleminde süzülüyorlardı.

Bahçıvan uyuyan kuşunun yanına doğru yürüdü.

Seradaki odasına girdi ve ağır botlarının sesi yol boyunca giderek azaldı.

Tepenin eteğinde biri iki kez keskin bir şekilde ısıklık çaldı; ve sonra her şey yeniden sessizleşti.

Yaprakların hışırtısı zar zor duyulabiliyordu; veranda tentesi çırpınıyordu; havada süzülen hafif bir parfüm verandaya inip dolduruyordu.

Söylenenlerden sonra sessizliğin garip olduğunu hissettim,

ama ne diyeceğimi bilmiyordum. Ona baktım. Yarı karanlıkta parlayan gözleri bana döndü.

“Hayat ne kadar güzel!” dedi.

Nedenini bilmeden iç çektim.

“Peki?” diye sordu.

“Hayat güzel,” diye tekrarladım.

Yine sessizdik ve yine rahatsız hissettim.

Yaşlı olduğunu kabul ederek onu incittiğimi düşünmeden edemedim; ve onu teselli etmek istedim ama nasıl yapacağımı bilmiyordum.

“Şey, veda etmeliyim,” dedi ayağa kalkarak; “Annem beni akşam yemeğinde bekliyor; onu bütün gün neredeyse hiç görmedim.”

“Sana yeni sonatayı çalmayı düşünüyordum,” dedim.

“O bekleyebilir,” diye yanıtladı; ve soğuk konuştuğunu düşündüm.

“Hoşça kal.”

Onu incittiğime daha da emin oldum ve üzüldüm. Ayça ve ben onu uğurlamak için merdivenlere gittik ve bir süre açıkta durup, gözden kaybolduğu yola baktık.

Atının toynaklarının sesini duymayı bıraktığımızda, evin etrafından dolaşıp verandaya gittim ve tekrar bahçeye bakarak oturdum; ve görmek ve duymak istediğim her şeyi, gecenin sesleriyle dolu çiğli siste uzun süre gördüm ve duydum.

İkinci kez ve üçüncü kez geldi; ve o garip konuşmadan kaynaklanan tuhaflık tamamen ortadan kalktı, bir daha asla geri dönmedi. O yaz boyunca haftada iki ya da üç kez geldi; Ve onun varlığına o kadar alışmışım ki, bir

süre gelmeyince onu özledim, ona kızdım ve beni terk ettiği için kötü davrandığını düşündüm. Bana arkadaşlığından hoşlandığı bir çocuk gibi davrandı, sorular sordu, benden en içten dürüstlüğü bekledi, bana tavsiye ve cesaret verdi ya da bazen beni azarlayıp uyardı. Ama benimle aynı seviyede kalmak için gösterdiği sürekli çabaya rağmen, anlayabildiğim kısmının ardında, beni içine sokmayı gerekli görmediği tamamen gizemli bir bölge kaldığının farkındaydım; ve bu gerçek, ona olan saygımı ve onun bana olan çekiciliğini korumaya büyük ölçüde katkıda bulundu.

Ayça'dan ve komşularımızdan, sadece birlikte yaşadığı yaşlı annesine bakmak, kendi mal varlığını ve işlerimizi yönetmekle kalmayıp, aynı zamanda ciddi endişelere yol açan bazı kamu işlerinden de sorumlu olduğunu biliyordum; Fakat tüm bunlara nasıl baktığını, inançlarını, planlarını ve umutlarını ondan hiçbir şekilde öğrenemedim. Ne zaman ona dönsem Konuşma kendi işlerine gelince, kendine özgü bir şekilde kaşlarını çatı ve sanki şöyle diyordu. "Lütfen durun! Bu sizi ilgilendirmez;" ve sonra konuyu değiştirdi. Bu beni ilk başta incitti. Kısa sürede konuşmalarımızı kendi işlerimle sınırlamaya alıştım ve bunu oldukça doğal buldum.

Başlangıçta beni rahatsız eden, sonra ise hoşuma giden başka bir şey daha vardı. Bu, kişisel görünüşüme karşı tamamen kayıtsız ve hatta küçümseyici tavrıydı. Asla sözleriyle veya bakışlarıyla güzel olduğumu ima etmedi; aksine, onun yanında bu kelime bana her kullanıldığında kaşlarını çatı ve güldü. Hatta görünüşümde kusur bulmayı ve benimle alay etmeyi severdi. Özel günlerde Ayça beni güzel kıyafetlerle giydirmeyi ve saçımı özenle yapmayı severdi.

Ama benim şıklığım onun tarafından sadece alay konusu oldu, bu da iyi kalpli Ayça'yı üzdü ve beni ilk başta şaşırttı. Onun beni beğendiğine karar vermişti; Ve bir erkeğin, hayran olduğu bir kadının en iyi şekilde görünmesini istemesine nasıl engel olabileceğini anlayamıyordu.

Ama kısa sürede ne istediğini anladım.

Bende hiçbir yapmacıklık izi olmadığından emin olmak istiyordu. Ve bunu anladığımda, giydiğim kıyafetlerde, saçımın düzeninde veya hareketlerimde gerçekten de yapmacıklıktan tamamen arınmışım; ama çok açık bir yapmacıklık biçimi onun yerini almıştı. Henüz gerçekten sade olamadığım bir zamanda sadelik yapmacıklığı. Beni sevdiğini biliyordum; ama henüz kendime onun beni bir çocuk olarak mı yoksa bir kadın olarak mı sevdiğini sormamıştım. Onun sevgisine değer veriyordum.

Dünyadaki diğer tüm genç kadınlardan daha iyi olduğumu düşündüğünü hissediyordum ve onun benim hakkımda aldanmaya devam etmesini istemekten kendimi alamıyordum. Onu aldatmak istemeden onu aldattım ve onu aldatırken kendim daha iyi oldum.

Ona bedenimden ziyade kalbimin ve zihnimin iyi yönlerini göstermenin daha iyi ve daha değerli bir yol olduğunu hissettim. Saçlarım, ellerim, yüzüm, davranışlarım, bunların hepsini, iyi ya da kötü, hemen değerlendirmiş ve çok iyi biliyordu; bu yüzden dış görünüşüme onu aldatma isteğinden başka hiçbir şey ekleyemezdim. Ama zihnimi ve kalbimi bilmiyordu, çünkü onları seviyordu ve çünkü onlar tam da büyüme ve gelişme sürecindeydi; ve bu noktada onu aldatabilirdim ve aldattım da. Ve bunu açıkça anladıktan sonra onun yanında ne kadar rahat hissettim! Sebepsiz utangaçlığım ve sakar

hareketlerim tamamen kayboldu. İster önden, ister profilden, otururken ya da ayakta dururken, saçlarım toplu ya da açıkken, beni baştan ayağa tanıdığını hissettim ve olduğum gibi benden memnun olduğunu düşündüm. Alışkanlığının aksine, aniden diğer insanların yaptığı gibi yüzümün güzel olduğunu söyleseydi, sanırım hiç hoşuma gitmezdi. Ama öte yandan, bir şey söyledikten sonra bana dikkatlice bakıp, alaycı bir tavırla duygularını gizleyerek şöyle dediğinde kalbim ne kadar hafif ve mutlu olmuştu.

"Evet, sende bir şey var! Çok güzel bir kızsın bunu sana söylemeliyim."

Peki, kalbimi gurur ve sevinçle dolduran bu ödülleri ne için alıyordum?

Sadece şiir ya da romanın okunması beni gözyaşlarına boğduğu için; ya da Mozart'ı Schulhof'tan daha çok sevdiğim için. Ve neyin iyi ve değerli olduğunu tahmin etmedeki kendi hızım beni şaşırtmıştı.

Aşktan bahsediyorum, o zamanlar neyin iyi ve sevmeye değer olduğunu kesinlikle bilmiyordum.

Eski zevklerimin ve alışkanlıklarımın çoğu onu memnun etmiyordu; ve sadece bir bakışı ya da kaşının seğirmesi, söylemeye çalıştığım şeyden hoşlanmadığını göstermeye yetiyordu; ve hemen kendi standartlarımın değiştiğini hissettim. Bazen, bana bir tavsiye vermek üzereyken, ne söyleyeceğini önceden biliyor gibiydim.

Yüzüme bakıp bir soru sorduğunda, sadece bakışı bile benden istediği cevabı çıkarıyordu.

O zamanki tüm düşüncelerim ve duygularım aslında benim değildi: bunlar onun düşünceleri ve duygularıydı, ki bunlar aniden benimkiler olmuş,

hayatıma girmiş ve onu aydınlatmıştı.

İlerleyen günlerde Ayça Hoş olmayan bir haber verdi. arabasına bindiği anda düşmüş ve ömür boyu engelli olması mutlaka sus Ayça dedim sus Ayça!

Gittiği andan beri onu düşünüyordum ve özlüyordum bu aşk değil de nedir.

***İşte o kadar aşktan sonra kendime sordum.
Engellilik bu aşka da engel mi oldu.***

Bir anda engelliler için bir sohbet yazısı aklıma geldi bir dergide okumuştum aynı biçimde size aktarıyorum.

Şimdi Aileden biri veya yakın arkadaşlar engelli olduğu zaman unutulur. Bu insanın yapısında doğasında var. Ben de engelliyim. Engelli evine insanlar geliyor ilk yıl ailelerinden geliyor sonra gelmiyorlar. İnsanlar unutupor işte engellilik böyle bir yaşam tarzı.

Ne kadar yakın kardeş arkadaş aile de olsan sen engellisin artık öbür insanların mutlaka işleri vardır.

Yarım saatte olsa bana gelmezler mi deme o zaman sen mutsuz olacaksın.

Şimdi hayat bir yoldur sen de yoluna bakacaksın mutlu olacaksın Devlet her şeyi sağlıyor.

Yemeğin var banyon var maaşı olmayana maaşı da var. Üstünde çatı var. Senin çatın Allah ve Devlettir.

Bölüm 5

Gürkan'ın konuşmasının devamı

Yolculuğumuzun geri kalanı çok kolaydı ve gün batımından kısa bir süre sonra efendimin arkadaşının evine ulaştık. Temiz ve rahat bir ahıra götürüldük; orada bizi çok rahat ettiren ve yangını duyduğunda Yunus'ı çok takdir eden nazik bir arabacı vardı.

"Çok açık bir şey var genç adam," dedi, "atlarınız kime güvenebileceklerini biliyor; yangın veya sel olduğunda atları ahırda çıkarmak dünyadaki en zor şeylerden biridir. Neden çıkmadıklarını bilmiyorum ama çıkmıyorlar yirmide bir bile değil."

Bu yerde iki üç gün konakladık ve sonra eve döndük. Yolculukta her şey yolunda gitti; kendi ahırımızda olduğumuz için mutluyduk ve Gürkan da bizi gördüğüne aynı derecede memnundu.

O ve Yunus geceyi geçirmek üzere yanımızdan ayrılmadan önce Yunus, "Acaba benim yerime kim geliyor?" dedi. "Küçük Okan kulübede," dedi Gürkan.

"Küçük Okan! Ah, daha çocuk!"

"On dört buçuk yaşında," dedi Gürkan.

"Ama ne kadar da küçük bir çocuk!"

"Evet, küçük ama çevik, istekli ve iyi kalpli, üstelik gelmeyi çok istiyor ve babası da çok istiyor; ve biliyorum ki efendi ona bir şans vermek istiyor. Eğer gelmezse daha büyük bir oğlan arayacağını söyledi; ama ben onu altı hafta boyunca denemeyi kabul ettiğimi söyledim."

"Altı hafta!" dedi Yunus; "ah, çok işe yaraması için altı ay geçmesi gerekecek! Sana çok iş çıkaracak, Gürkan."

«Şey," dedi Gürkan gülerek, "iş ve ben çok iyi arkadaşız; şimdiye kadar işten hiç korkmadım."

"Çok iyi bir adamsın," dedi Yunus. "Keşke ben de senin

gibi olabilsem."

"Kendimden pek bahsetmem," dedi Gürkan, "ama sen bizden ayrılıp kendi başının çaresine bakmak için dünyaya gittiğin için, sana bu konulara nasıl baktığımı anlatacağım. Babam ve annem on gün arayla ateşten öldüğünde, Şaih kadar yaşlıydım ve beni ve sakat kız kardeşim Sürey'yi yardım isteyebileceğimiz bir akrabamız olmadan dünyada yapayalnız bıraktılar.

Bir çiftçi çocuğuydum, kendime yetecek kadar para kazanamıyordum, ikimize de yetmiyordu ve hanımımız olmasa (Sürey ona meleğim der ve bunu yapmaya hakkı var) o da yoksullar evine gitmiş olmalıydı.

Yaşlı Dul Mallet'e gidip onun için bir oda kiraladı ve becerebildiğinde ona örgü ve iğne işi verdi; hastalandığında ona akşam yemekleri ve birçok güzel, rahat şey gönderdi ve onun için bir anne gibiydi. Sonra efendi beni o zamanlar arabacı olan yaşlı Norman'ın ahırına götürdü. Yemeğimi orada yedim.

Ev ve çatı katındaki yatağım, bir takım elbise ve haftada üç şilin, böylece Sürey'ye yardım edebilirdim. Sonra Norman vardı; dönüp de bu yaşta saban kuyruğundan yeni çıkmış bir çocukla uğraşamayacağını söyleyebilirdi, ama benim için bir baba gibiydi ve bana sonsuz emek verdi. Yaşlı adam, ben onun yerine geçtikten birkaç yıl sonra öldüğünde, şimdi elbette en yüksek maaşı alıyorum ve yağmurlu veya güneşli bir gün için, ne olursa olsun, bir kenara koyabiliyorum ve Sürey kuş kadar mutlu. Yani görüyorsun Yunus, ben küçük bir çocuğa burun kıvrıp iyi, nazik bir efendiyi kızdıracak adam değilim. Hayır, hayır!

Seni çok özleyeceğim Yunus, ama atlatacağız ve

yoluna bir şey çıktığında iyilik yapmak gibisi yoktur ve bunu yapabildiğim için mutluyum.

«Öyleyse," dedi Yunus, "'Herkes kendine baksın ve bir numarayla ilgilensin' sözüne katılmıyor musun?"

"Hayır, gerçekten de," dedi Gürkan, "efendi, hanım ve yaşlı Norman sadece bir numarayla ilgilenseydi, Sürey ve ben nerede olurduk? O yoksullar evinde, ben şalgam çapalarken!

Sadece bir numarayı düşünseydin, Kara Güzel ve Zencefil nerede olurdu? Kızarıp kavrularak öldü! Hayır, Jim, hayır! Bu bencilce, kafirce bir sözdür, kim kullanırsa kullansın; ve bir numarayla ilgilenmekten başka bir işi olmadığını düşünen herhangi bir adam, daha gözleri açılmadan bir köpek yavrusu veya kedi yavrusu gibi boğulmuş olsaydı, yazık olurdu; ben de öyle düşünüyorum," dedi Gürkan, kararlı bir şekilde başını sallayarak.

Yunus buna güldü; Ama "Annem hariç en iyi arkadaşım oldun; umarım beni unutmazsın." dediğinde sesinde bir yoğunluk vardı. "Hayır evlat, hayır!" dedi Gürkan, "ve sana bir iyilik yapabilirsem umarım beni unutmazsın." Ertesi gün Ege, Yunus gitmeden önce öğrenebileceği her şeyi öğrenmek için ahırlara geldi.

Ahırı süpürmeyi, saman ve ot toplamayı öğrendi; koşum takımlarını temizlemeye başladı ve arabayı yıkamaya yardım etti. Esmer ve beni tımar etmek için çok kısa boylu olduğu için Yunus, ona Midilli'i öğretti, çünkü Gürkan'un emrinde, Midilli'in tüm sorumluluğu onda olacaktı. Midilli iyi, zeki bir çocuktü ve her zaman ıslık çalarak işine gelirdi. Midilli, kendi deyimiyle "hiçbir şey bilmeyen bir çocuk tarafından hırpalanmaktan" oldukça rahatsız olmuştu; ama ikinci haftanın sonuna doğru bana gizlice çocuğun iyi bir çocuk olacağını düşündüğünü söyledi. Sonunda Yunus'in bizi terk

etmek zorunda kalacağı gün geldi; her zamanki gibi neşeliydi, o sabah oldukça moralsiz görünüyordu. "Görüyorsun ya," dedi Gürkan'a, "geride çok şey bırakıyorum; annemi, Fey'yi, seni, iyi bir efendiyi, sonra atları ve eski Midilli'imi. Yeni yerde tanıyacağım tek bir kişi bile olmayacak. Daha yüksek bir yere gidip anneme daha iyi yardım edemeseydim, sanırım buna karar vermezdim; bu gerçekten çok zor, Gürkan." "Evet, Yunus, evlat, öyle; ama evinden ilk kez ayrılıp da bunu hissetmezsen, seni pek beğenmem.

Neşelen, orada arkadaşlar edineceksin; ve eğer iyi geçinirsen, ki eminim öyle olacaksın, annen için harika bir şey olacak ve senin böyle iyi bir yere geldiğin için yeterince gurur duyacak." Gürkan onu neşelendirdi, ama herkes Yunus kaybettiği için üzgündü; Midilli'e gelince, birkaç gün boyunca onun hasretini çekti ve iştahı tamamen kaçtı. Bu yüzden Gürkan onu birkaç sabah dizginle dışarı çıkardı, beni çalıştırdı ve yanımda dörtnala ve tırısla giderek küçük adamın moralini düzeltti ve kısa sürede iyileşti.

Ege'nin babası sık sık gelip biraz yardım ederdi, çünkü işi anlıyordu; Ege öğrenmek için çok çaba sarf etti ve Gürkan ondan oldukça cesaret aldı.

Doktora Gitmek

Yunus gittikten birkaç gün sonra, bir gece, samanımı yemiş ve samanlarımın üzerinde derin uykuda yatıyordum ki, aniden ahır zilinin çok yüksek sesle çalmasıyla uyandım. Gürkan'un evinin kapısının açıldığını ve ayaklarının holün yolunu tuttuğunu duydum. Kısa sürede geri döndü; ahır kapısının kilidini açtı ve içeri girdi, "Uyan Güzelim! Eğer gideceksen, artık iyi gitmelisin." diye seslendi; ve neredeyse ben daha ne olduğunu anlayamadan sırtıma eyeri, başıma da dizgini taktı. Paltosunu almak için koştu ve sonra beni hızlı bir koşuyla holün kapısına götürdü.

Saray beyefendisi, elinde bir lambayla orada duruyordu. "Haydi Gürkan," dedi, "hayatın için at sür yani, hanımının hayatı için; kaybedecek bir an bile yok. Bu notu Dr. Mete'e ver; atını handa dinlendir ve en kısa sürede geri dön." Gürkan, "Evet, efendim," dedi ve bir dakika içinde sırtıma bindi. Pansiyonda yaşayan bahçıvan zil sesini duymuş ve kapıyı açık tutarak hazır bekliyordu; parktan, köyden ve tepeden aşağı, gişeye varana kadar yürüdük. Gürkan yüksek sesle seslendi ve kapıya vurdu; adam kısa süre sonra dışarı çıktı ve kapıyı hızla açtı. "Haydi," dedi Gürkan, "doktor için kapıyı açık tut; işte para," ve tekrar yola koyuldu. Önümüzde nehir kıyısında uzun ve düz bir yol vardı.

Gürkan bana, "Hadi, Güzelim, elinden gelenin en iyisini yap," dedi ve ben de öyle yaptım; Ne kırbaç ne de mahmuz istiyordum ve iki mil boyunca ayaklarımı yere basabildiğim kadar hızlı koştum; Marketteki yarışı kazanan yaşlı büyükbabamın daha hızlı

gidebileceğine inanmıyorum. Köprüye vardığımızda Gürkan beni biraz yukarı çekti ve boynumu okşadı. "Aferin, Güzelim! İyi adamsın," dedi. Daha yavaş gitmeme izin verecekti ama moralim yerindeydi ve eskisi kadar hızlı yola koyuldum. Hava buz gibiydi, ay parlaktı; çok hoştu. Bir köyden, sonra karanlık bir ormandan, sonra yokuş yukarı, sonra yokuş aşağı, ta ki sekiz mil koşuttuktan sonra kasabaya, sokaklardan geçip pazar yerine varana kadar. Her şey oldukça sessizdi, sadece ayaklarımın taşlar üzerindeki takırtısı dışında herkes uyuyordu.

Dr. Mete nin kapısına vardığımızda Cami saati üçüvurdu. Gürkan zili iki kez çaldı ve sonra kapıyı gök gürültüsü gibi çaldı. Bir pencere açıldı ve Dr. Mete, başında gecelik takkesiyle başını dışarı çıkarıp "Ne istiyorsunuz?" diye sordu.

"Bayan Erkan çok hasta efendim; efendim hemen gitmenizi istiyor; oraya varamazsanız öleceğini düşünüyor. İşte bir not."

«Bekle," dedi, "Geleceğim."

Pencereyi kapattı ve kısa süre sonra kapıdaydı.

"En kötüsü," dedi, "atım bütün gün dışarıdaydı ve tamamen hazırды; oğlum az önce çağırıldı ve diğerini aldı. Ne yapmalı? Atınızı alabilir miyim?"

"Neredeyse tüm yolu dörtnala geldi efendim ve onu burada dinlendirecektim; ama uygun görürseniz efendimin buna karşı çıkmayacağını düşünüyorum."

«Pekala," dedi; "Yakında hazır olacağım."

Gürkan yanımda durdu ve boynumu okşadı; çok sıcaklamıştım. Doktor, binici kırıbacıyla dışarı çıktı.

"Bunu almanıza gerek yok efendim," dedi Gürkan; "Kara Güzel yere düşene kadar gidecek. Eğer yapabiliyorsanız ona iyi bakın efendim; ona bir zarar gelmesini istemem."

"Hayır, hayır Gürkan," dedi doktor, "umarım gelmez,"

ve bir dakika içinde Gürkan'ı çok geride bırakmıştık. Dönüş yolumuzdan bahsetmeyeceğim. Doktor, Gürkan'dan daha kiloluydu ve o kadar iyi bir binici değildi; yine de elimden gelenin en iyisini yaptım. Gişedeki adam kapıyı açmıştı. Tepeye vardığımızda doktor beni yukarı çekti. "Şimdi, sevgili dostum," dedi, "biraz nefes al." Bunu yapmasına sevindim çünkü neredeyse bitkindim ama bu nefes alma bana yardımcı oldu ve kısa süre sonra parktaydık. Ege kulübe kapısında; efendim hol kapısında; çünkü geldiğimizi duymuştu. Tek kelime etmedi; Doktor onunla birlikte eve girdi ve Ege beni ahıra götürdü. Eve vardığım için mutluydum; bacaklarım titriyordu ve sadece ayakta durup nefes alabiliyordum. Vücudumda tek bir kuru saç yoktu.

Bacaklarımdan aşağı aktı ve Ege'nin dediği gibi, ateşteki bir tencere gibi her yerim buhar oldu. Zavallı Ege! Genç ve küçüktü ve henüz çok az şey biliyordu ve ona yardım edebilecek olan babası komşu köye gönderilmişti; ama elinden gelenin en iyisini yaptığından eminim.

Bacaklarımı ve göğsümü ovdu ama sıcak bezimi üzerime örtmedi; çok sıcak olduğumu ve bundan hoşlanmayacağımı düşündü. Sonra bana içmem için bir kova su verdi; soğuk ve çok lezzetliydi, hepsini içtim; sonra bana biraz saman ve biraz mısır verdi ve doğru yaptığını düşünerek gitti. Kısa süre sonra titremeye ve titremeye başladım ve ölümcül bir şekilde üşüdüm; bacaklarım, kasıklarım ve göğsüm ağrıyordu ve her yerim ağrıyordu. Ah! Ayakta titrerken sıcak, kalın bezimi nasıl da özledim.

Gürkan'u diledim ama sekiz mil yürümesi gerekiyordu, bu yüzden samanlarımın üzerine uzanıp uyumaya çalıştım.

Uzun bir süre sonra Gürkan'un kapıda olduğunu duydum; çok acı çektiğim için kısık sesle inledim. Bir anda yanımda belirdi, eğildi. Ona ne hissettiğimi söyleyemedim ama her şeyi biliyor gibiydi; üzerimi iki üç sıcak bezle örttü ve sonra eve koşup sıcak su almaya gitti; bana sıcak bir lapa yaptı, ben de içtim ve sanırım sonra uyudum.

Gürkan çok sinirlenmiş gibiydi. Kendi kendine tekrar tekrar "Aptal çocuk! Aptal çocuk! Üzerine bir bez giymemişsin ve sanırım su da soğuktu; erkekler iyi değil" dediğini duydum; ama sonuçta Ege iyi bir çocuktur. Artık çok hastaydım; ciğerlerime şiddetli bir iltihap saldırmıştı ve acı çekmeden nefes alamıyordum.

Gürkan gece gündüz bana baktı; Gece iki üç kez kalkıp yanıma gelirdi. Efendim de sık sık beni görmeye gelirdi. "Zavallı Güzelim," dedi bir gün, "sevgili atım, hanımının hayatını kurtardın, Güzelim; evet, hayatını kurtardın." Bunu duyduğuma çok sevindim, çünkü doktor biraz daha uzun kalsaydık çok geç olacağını söylemiş gibiydi. Gürkan, efendime hayatında hiç bu kadar hızlı giden bir at görmediğini söyledi.

At sanki sorunun ne olduğunu biliyormuş gibiydi. Elbette biliyordum, gerçi Gürkan bilmiyordu; en azından şunu biliyordum: Gürkan ve ben son sürat gitmeliydik ve bu hanımın iyiliği içindi. Sadece Cehalet Ne kadar süredir hasta olduğumu bilmiyorum.

At doktoru Bay kelli felli her gün geliyordu. Bir gün kanımı aldı; Gürkan kan için bir kova tutuyordu. Sonrasında kendimi çok bitkin hissettim ve öleceğimi düşündüm, sanırım hepsi de öyle düşünüyordu.

Zencefil ve Midilli diğ er ahıra taşınmışlardı, böylece sessiz kalabileyim diye,       ateş beni çok çabuk duymaya başlamıştı; en ufak bir ses bile oldukça yüksek geliyordu ve eve gidip gelen herkesin ayak seslerini duyabiliyordum. Olan biten her şeyi biliyordum. Bir gece Gürkan bana bira vermek zorunda kaldı; Ben içip Gürkan beni olabildiğince rahatlattıktan sonra, ilacın nasıl oturduğunu görmek için yarım saat daha kalması gerektiğini söyledi. Böylece gidip Midilli'in ahırına getirilen bir banka oturdular ve ışığın beni rahatsız etmemesi için feneri ayaklarının dibine koydular. Bir süre iki adam da sessizce oturdu, sonra Salim alçak sesle şöyle dedi:

"Keşke Gürkan, Ege'ya birkaç güzel söz söylesen.  ocuk çok  zg n; yemeklerini yiyemiyor ve g l mseymiyor.

Her şeyin kendi hatası olduğunu bildiğini söylüyor, gerçi elinden gelenin en iyisini yaptığından emin ve eğ r Beauty ölürse bir daha kimse onunla konuşmayacak diyor.

Onu duymak i imi acıtıyor. Sanırım ona bir tek kelime daha söyleyebilirsin; o kötü bir  ocuk değil." Kısa bir duraklamanın ardından Gürkan yavaşça, "Bana karşı çok sert olmamalısn Salim. Kötü bir niyeti olmadığını biliyorum, asla öyle bir şey söylemedim; kötü bir  ocuk olmadığını biliyorum. Ama g r yorsun, kendime çok kırgınım; o at kalbimin gururu, efendi ve hanımın gözdesi olmasından bahsetmiyorum bile; ve hayatının bu şekilde heba olabileceğini düşünmek dayanabileceğimden fazla. Ama  ocuğ a karşı sert olduğumu düşünüyorsan, yarın ona iyi bir söz söylemeye çalışacağım yani Güzellik daha iyi olursa." dedi.

Peki Gürkan, teşekkür ederim. Çok sert olmak istemediğini biliyordum ve bunun sadece cehalet

olduğunu görmene sevindim."

Gürkan cevap verirken sesi neredeyse beni irkiltti. «Sadece cehalet! Sadece cehaletten nasıl bahsedebilirsin? Bunun dünyadaki kötülükten sonraki en kötü şey olduğunu bilmiyor musun? ve hangisinin en çok zarar verdiğini ancak Allah bilir. İnsanlar 'Ah! Bilmiyordum, kötü bir şey yapmak istememiştım' diyebiliyorsa, sorun yok demektir. Sanırım Ayla o bebeğe ve yatıştırıcı şuruplar verdiğinde onu öldürmek istememişti; Ama onu öldürdü ve adam öldürmekten yargılandı."

"Ve hakkını da kullandı," dedi Salim. "Bir kadın, neyin iyi neyin kötü olduğunu bilmeden minik bir çocuğu emzirmeyi üstlenmemeli."

"Bilal Uğray," diye devam etti Gürkan, "kardeşi hayalet gibi giyinip ay ışığında peşinden koştuğunda onu Hora krize sokmak istemedi; ama öyle yaptı; ve herhangi bir annenin kalbinin gururu olabilecek o zeki, yakışıklı küçük adam, seksen yaşına kadar yaşarsa bile bir aptaldan farksız ve asla da olmayacak. İki hafta önce, o genç hanımlar seranın kapısını açık bırakıp içeri dondurucu bir doğu rüzgarı estiğinde sen de epeyce yaralandın Salim; bunun birçok bitkini öldürdüğünü söylemiştin."

«Çok!" dedi Salim; "kırılmamış tek bir hassas dal bile yoktu. Tekrar greve gitmem gerekecek ve en kötüsü de yenilerini nereden alacağımı bilmemem. İçeri girip yapılanları gördüğümde neredeyse deliriyordum. " "Yine de," dedi Gürkan, "genç hanımların bunu kastetmediğinden eminim; Bu sadece cehaletti."

Bu konuşmadan bir daha haber alamadım çünkü ilaç iyi geldi ve beni uyuttu ve sabah kendimi çok daha iyi hissettim; ama dünyayı daha iyi tanıdıkça Gürkan'ın sözlerini sık sık düşündüm.

Gürkan çok iyi devam etti; çabuk öğrendi ve o kadar dikkatli ve özenliydi ki Gürkan ona birçok konuda güvenmeye başladı; ama dediğim gibi, yaşına göre küçüktü ve Esmer'ı veya beni nadiren çalıştırmasına izin verilirdi; ama bir sabah Gürkan, ile bagaj arabasında dışarıdaydı ve efendi, yaklaşık üç mil uzaklıktaki bir beyefendinin evine hemen bir not gönderilmesini istedi ve Ege'ya beni eyerleyip götürmesi için emir gönderdi, ayrıca istikrarlı bir şekilde at sürmesi konusunda uyardı. Not teslim edildi ve tuğla fabrikasına vardığımızda sessizce geri dönüyorduk.

Burada tuğlalarla ağır yüklü bir araba gördük; tekerlekleri sert yola saplanmıştı Derin çukurların çamuru ve arabacı bağırıp iki atı acımasızca kırbaçlıyordu. Ege arabayı durdurdu. Üzücü bir manzaraydı. İki at arabayı çıkarmak için tüm güçleriyle çaballıyor, çırpınıyor ama hareket ettiremiyorlardı; bacaklarından ve yanlarından ter fışkırıyor, yanları inip kalkıyor ve her kasları gerilirken, adam öndeki atın başını şiddetle çekiştirerek küfür ediyor ve vahşice kırbaçlıyordu. "Sıkı tutun," dedi Ege; «atları böyle kırbaçlamaya devam etme; tekerlekler o kadar sıkıştı ki arabayı hareket ettiremiyorlar." Adam aldırış etmedi, kırbaçlamaya devam etti. "Dur! Lütfen dur!" dedi Ege. "Arabayı hafifletmene yardım edeceğim; artık hareket ettiremezler."

«Sen kendi işine bak, küstah genç hergele, ben de benimkine bakayım!" Adam büyük bir öfkeyle, içkinin etkisiyle tekrar kırbaçladı. Ege başımı çevirdi ve bir an sonra dörtnala usta tuğlacının evine doğru gidiyorduk. Gürkan'un bu hızımızı onaylayıp onaylamayacağını bilmiyorum ama Ege ve ben aynı fikirdeydik ve o kadar

öfkeliydik ki daha yavaş gidemezdik. Ev yol kenarındaydı. Ege kapıyı çaldı ve "Merhaba! Bay Altay evde mi?" diye bağırdı. Kapı açıldı ve Bay Altay dışarı çıktı. "Merhaba genç adam! Aceleniz var gibi görünüyor; bu sabah toprak sahibinden bir emir var mı?" "Hayır Bay Altay, ama tuğla fabrikanızda iki atı ölümüne döven bir adam var. Durmasını söyledim ama durmadı; arabayı hafifletmesine yardım edeceğimi söyledim ama durmadı; bu yüzden size söylemeye geldim.

Lütfen efendim, gidin." Ege'nun sesi heyecanla titriyordu. "Teşekkür ederim evlat," dedi adam şapkasını almak için koşarak; sonra bir an duraklayarak, "Adamı bir hakimin önüne çıkarırsam gördüklerinizi anlatır mısınız?" "Öyle yapacağım," dedi Ege, "hem de memnuniyetle." Adam gitmişti ve biz de eve doğru hızlı adımlarla gidiyorduk. "Ne oldu sana Ege? Her yerin öfkeli görünüyor," dedi Gürkan, çocuk eyerden fırlarken. "Her yerim öfkeli, söyleyebilirim," dedi çocuk ve sonra telaşlı, heyecanlı sözlerle olan biteni anlattı.

Ege genellikle o kadar sessiz ve nazik bir çocuktur ki, onu bu kadar tahrik olmuş görmek harikaydı.

"Haklısın Ege! Doğru yaptın oğlum, adam mahkemeye çağrılсын ya da çağrılmasın. Birçok kişi yanından geçip müdahale etmenin kendilerine düşmediğini söylerdi. Şimdi diyorum ki, zulüm ve baskıyı gördüklerinde herkesin müdahale etmesi gerekir; doğru yaptın oğlum." Ege bu sırada oldukça sakinleşmişti ve Gürkan'un onu onaylamasından gurur duyuyordu, ayaklarını temizleyip her zamankinden daha sert bir elle beni ovdu.

Tam akşam yemeğine gidiyorlardı ki hizmetli ahıra inip Ege'nun doğrudan efendinin özel odasında arandığını

söyledi; atlara kötü muamele ettiği için yakalanmış bir adam vardı ve Ege'nun ifadesi isteniyordu.

Çocuk alınına kadar kızardı ve gözleri parladı. "Onlar alacak," dedi.

"Kendini biraz toparla," dedi Gürkan. Ege kravatını çekıştirdi, ceketini seğırtti ve hemen gitti. Efendimiz ilçe hakimlerinden biri olduğu için, davalar genellikle ona getirilir, karara bağlanması veya ne yapılması gerektiğini söylemesi istenirdi.

Ahırda bir süre başka bir şey duymadık, çünkü erkeklerin yemek saatiydi, ama Ege ahıra tekrar girdiğinde neşeli olduğunu gördüm; bana iyi huylu bir tokat attı ve "Böyle şeylere tanık olmayız, değıl mi dostum?" dedi. Daha sonra ifadesini çok net bir şekilde verdiğini ve atların o kadar bitkin bir durumda olduğunu, vahşice muamele izleri taşıdığını duyduk ki, arabacının duruşmaya çıkması ve muhtemelen iki üç ay hapis cezasına çarptırılması gerekti.

Ege'da ne büyük bir değışim yaşandığına inanamadık. Gürkan güldü ve o hafta iki santim uzadığını söyledi ve ben de öyle olduğuna inanıyorum.

Eskisi kadar nazik ve kibardı, ama yaptığı her şeyde daha fazla amaç ve kararlılık vardı; sanki bir anda çocuktan adama dönüşmüş gibiydi.

Ayrılık

Bu mutlu yerde üç yıldır yaşıyordum ama üzerimize üzücü değişiklikler çökmek üzereydi. Ara sıra hanımımızın hasta olduğunu duyuyorduk.

Doktor sık sık evdeydi ve ev sahibi ciddi ve endişeli görünüyordu.

Sonra hemen evini terk edip iki üç yıllığına sıcak bir ülkeye gitmesi gerektiğini duyduk. Haber, ev halkına ölüm selası gibi düştü. Herkes üzgündü; ama ev sahibi doğrudan işini bitirip Türkiye'den ayrılmak için hazırlıklar yapmaya başladı. Ahırımızda bundan bahsedildiğini duyardık; aslında başka hiçbir şey konuşulmazdı.

Gürkan sessizce ve üzgün bir şekilde işine devam etti ve Ege neredeyse hiç ısıklık çalmadı. Çok fazla gelip gidiyorduk;

Esmer ve ben çok çalışıyorduk.

Gidenlerden ilk gelenler, mürebbiyeleriyle birlikte Bayan Asiye ve Selma'ydı. Bize veda etmeye geldiler. Zavallı Midilli'e eski bir dost gibi sarıldılar ve gerçekten de öyleydi. Sonra bizim için ne ayarlandığını duyduk. Efendi, Esmer'ı ve beni eski dostu satmıştı, çünkü orada iyi bir yerimiz olacağını düşünüyordu. Midilli'i ise Bayan Reşad için bir midilli isteyen imama vermişti, ancak bunun şartı asla satılmaması Yılık Atlı olacaktı. Ege ona bakmak ve evde yardım etmek için tutulmuştu, bu yüzden Midilli'in iyi durumda olduğunu düşündüm.

Gürkan'a birkaç iyi yer teklif edilmişti, ancak biraz bekleyip etrafa bakması gerektiğini söyledi. Ayrılmalarından önceki akşam, efendi ahıra gelip yol tarifi verdi ve atlarına son bir kez okşadı. Çok keyifsiz görünüyordu; bunu sesinden anlıyordum. Sanırım biz atlar, sesinden birçok insandan daha fazlasını anlayabiliriz. "Ne yapacağına karar verdin mi Gürkan?" dedi. "Bu tekliflerin hiçbirini kabul etmediğinizi görüyorum."

"Hayır efendim; birinci sınıf bir tay terbiyecisi ve at terbiyecisi ile bir iş bulabilirsem, bunun benim için doğru şey olacağına karar verdim.

Birçok genç hayvan yanlış muameleden dolayı korahırlur ve şımartılır; doğru kişi onları ele alırsa böyle olması gerekmez. Atlarla her zaman iyi anlaşırım ve eğer bazılarının iyi bir başlangıç yapmasına yardımcı olabilirsem, kendimi iyi hissederim. Siz ne düşünüyorsunuz efendim?"

"Hiçbir yerde," dedi efendi, "sizden daha uygun birini tanımıyorum. Siz atları anlıyorsunuz ve onlar da sizi bir şekilde anlıyor ve zamanla kendinize bir yer edinebilirsiniz; sanırım daha iyisini bulamazsınız. Size herhangi bir şekilde yardımcı olabilirsem, bana yazın. Büyükşehir'daki temsilcimle görüşeceğim ve karakterinizi ona bırakacağım."

Efendi, Gürkan'a adını ve adresini verdi ve ardından uzun ve sadık hizmeti için ona teşekkür etti; ama bu Gürkan için çok fazlaydı. "Lütfen yapmayın efendim, buna dayanamıyorum; siz ve sevgili hanımım benim için o kadar çok şey yaptınız ki, asla karşılığını ödeyemem. Ama sizi asla unutmayacağız efendim ve Allah'ya şükür, hanımı bir gün tekrar tıpkı kendisi gibi görebiliriz; umudumuzu kaybetmemeliyiz efendim."

Efendi, Gürkan'a elini uzattı ama Gürkan konuşmadı ve ikisi de ahırda çıktı. Son hüzünlü gün gelmişti;

hizmetli ve ağır bagaj bir gün gitmişti ve geriye sadece efendi, hanım ve hizmetçisi kalmıştı. Esmer ve ben arabayı son kez hol kapısına kadar getirdik. Hizmetçiler minderler, halılar ve daha birçok şey getirdiler; ve her şey hazır olduğunda, efendi hanımı kucağında taşıyarak merdivenlerden indi (ben evin yanındaki taraftaydım ve olup biteni görebiliyordum); Ev hizmetçileri etrafta ağlayarak dururken, onu dikkatlice arabaya yerleştirdi. "Tekrar hoşça kalın," dedi; "hiçbirinizi unutmayacağız," ve arabaya bindi. "Devam et Gürkan."

Ege ayağa fırladı ve biz de parkın ve insanların kapılarında durup son bir kez bakıp "Allah onları korusun" dedikleri köyün içinden yavaşça koştuk. Tren istasyonuna vardığımızda, sanırım hanım vagondan bekleme odasına yürüdü. Kendi tatlı sesiyle, "Hoşça kal Gürkan. Allah seni korusun" dediğini duydum.

Dizginlerin seğirdiğini hissettim ama Gürkan cevap vermedi; belki de konuşamıyordu. Ege vagondan eşyaları indirir indirmez Gürkan, perona giderken ona atların yanında durmasını söyledi. Zavallı Ege! Gözyaşlarını saklamak için başımızın dibinde durdu. Çok geçmeden tren istasyona geldi; iki üç dakika sonra kapılar çarpılarak kapatıldı, görevli düdüğü çaldı ve tren, arkasında sadece beyaz duman bulutları ve çok ağır kalpler bırakarak uzaklaştı.

Görünmez olunca Gürkan geri döndü. "Onu bir daha asla göremeyeceğiz," dedi "asla." Dizginleri aldı, Ağır bindi ve Ege ile birlikte yavaşça eve doğru sürdü; ama artık orası bizim evimiz değildi.

Bölüm 6

Büyük Konak

Ertesi sabah kahvaltıdan sonra Ege, Midilli'i imam evine götürmek üzere hanımın alçak arabasına koydu; önce o gelip bize veda etti ve Midilli avludan bize kişnedi. Sonra Gürkan eyeri Esmer'e, dizgini de bana taktı ve bizi kır boyunca yaklaşık on beş mil uzaklıktaki Büyük Konak Park'a götürdü. Batu'nun yaşadığı yerdı. Çok güzel bir ev ve bol miktarda ahır vardı. Taş bir kapıdan avluya girdik ve Gürkan, Bay Berk'i sordu Gelmesi biraz zaman aldı. Yakışıklı, orta yaşlı bir adamdı ve sesi, itaat edilmesini beklediğini hemen belli ediyordu. Gürkan'a karşı çok arkadaş canlısı ve nazikti ve bize hafifçe baktıktan sonra bizi ahırlarımıza götürmesi için bir seyis çağırdı ve Gürkan'ı biraz içecek içmeye davet etti. Aydınlık ve havadar bir ahıra götürüldük ve yan yana ahırlara yerleştirildik, orada yıkanıp beslendik. Yaklaşık yarım saat sonra Gürkan ve yeni arabacımız olacak Bay Berk bizi görmeye geldi. İkimize de dikkatlice baktıktan sonra, "Bay Gürkan," dedi, "bu atlarda hiçbir kusur göremiyorum; ama hepimiz biliyoruz ki atlar da insanlar gibi kendilerine özgü özelliklere sahiptir ve bazen farklı muameleye ihtiyaç duyarlar. Bunlardan herhangi birinde özellikle belirtmek istediğiniz bir şey olup olmadığını bilmek istiyorum." "Şey," dedi Gürkan, "ülkede daha iyi bir çift at olduğuna inanmıyorum ve onlardan ayrılmak beni çok üzüyor, ama birbirlerine benzemiyorlar. Siyah at tanıdığım en mükemmel mizaca sahip; sanırım tay olduğundan beri tek bir sert söz veya darbe duymamış ve tek zevki sizin istediğinizi yapmak gibi görünüyor; ama kestane, sanırım, kötü muamele görmüş olmalı; bunu satıcıdan da duyduk. Bize huysuz ve şüpheli geldi, ama bizimkinin nasıl bir

yer olduğunu öğrenince her şey yavaş yavaş değışti; üç yıldır en ufak bir huysuzluk belirtisi görmedim ve ona iyi davranılırsa ondan daha iyi, daha istekli bir hayvan yoktur. Ama doğal olarak siyah attan daha asabi bir yapıya sahip; sinekler onu daha çok kızdırıyor; koşum takımındaki herhangi bir yanlış onu daha çok sinirlendiriyor; ve eğer kötü kullanılsa veya haksızlığa uğrasa, muhtemelen aynısını yapacaktır.

Siz "Bil ki

birçok cesur at bunu yapacaktır."

«Elbette," dedi Berk, "anlıyorum; ama bilirsin ki bu tür ahırlarda tüm seyislerin olması gerektiği gibi olması kolay değil. Elimden gelenin en iyisini yapıyorum ve konuyu burada kapatmalıyım. Kısarak hakkında söylediklerini hatırlayacağım."

Ahırdan çıkarlarken Gürkan durdu ve "İkisiyle de hiç dizgin kullanmadığımızı söylemeliyim; siyah atın hiç dizginini yoktu ve satıcı, diğerinin sinirini bozanın espri olduğunu söyledi." dedi. "Şey," dedi Berk, "buraya gelirlse dizgin takmak zorundalar. Ben kendim gevşek dizginleri tercih ederim ve beyefendi Hazretleri atlar konusunda her zaman çok makul davranır; ama Peri Hazretleri... o başka bir konu; tarzı olan biri ve eğer at arabası atları dizginleri sıkı bağlanmamışsa onlara bakmaz. Ben her zaman dizginlere karşı dik dururum ve duracağım da, ama Peri Hazretleri binerken dizginler sıkı olmalı!"

"Üzgünüm, çok üzgünüm," dedi Gürkan; "ama şimdi gitmeliyim, yoksa yemeği kaçıracağım."

Son kez okşayıp konuşmak için her birimizin yanına geldi; sesi çok üzgün geliyordu.

Yüzümü ona yaklaştırdım; veda etmek için yapabildiğim tek şey buydu; sonra gitti ve o zamandan beri onu hiç görmedim.

Ertesi gün Sunay... bize bakmaya geldi;

Görünüşümüzden memnun görünüyordu.

"Bu atlara büyük güvenim var," dedi, "arkadaşım Bay Erkan'un bana verdiği karakterden dolayı. Elbette renkleri birbirine uymuyor, ama fikrimce kırsalda olduğumuz süre boyunca arabada çok iyi duracaklar. Büyükşehir'e gitmeden önce Kenan'a benzemeye çalışmalıyım; siyah atın binicilik için mükemmel olduğuna inanıyorum."

Berk daha sonra Gürkan'ın bizim hakkımızda söylediklerini anlattı.

«Pekala," dedi, "kısağa dikkat etmeli ve dizginleri rahat tutmalısın; ilk başta biraz şakayla karışık çok iyi duracaklarını söyleyebilirim. Hanımına bundan bahsedeceğim."

Öğleden sonra koşumlarımızı takıp arabaya bindik ve ahır saati üçü vurduğunda evin önüne götürüldük. Her şey çok görkemliydi ve Yeşilpark'teki eski evin üç dört katı büyüklüğündeydi, ama bir atın fikri varsa, o kadar da hoş değildi. İki hizmetli, donuk üniformaları, kırmızı pantolonları ve beyaz çoraplarıyla hazır bekliyordu. Az sonra hanımefendi taş basamaklardan inerken ipeğın hışirtısını duyduk. Bize bakmak için yanımıza geldi; uzun boylu, gururlu görünümlü bir kadındı ve bir şeyden memnun görünmüyordu, ama hiçbir şey söylemedi ve arabaya bindi. İlk kez dizgin takıyordum ve itiraf etmeliyim ki, ara sıra başımı eğememek can sıkıcı olsa da, başımı alıştığımdan daha yükseğe çekmedi. Esmer için endişeliydim ama o sessiz ve memnun görünüyordu.

Ertesi gün saat üçte yine kapıdaydık ve hizmetliler her zamanki gibiydi; ipek elbisenin hışirtısını duyduk ve hanımefendi merdivenlerden indi ve buyurgan bir sesle, "Berk, o atların başlarını daha yükseğe koymalısın; görülmeye layık değiller," dedi. Berk aşağı

indi ve çok saygılı bir şekilde, "Özür dilerim hanımefendi, ama bu atlar üç yıldır dizginlenmemiş ve efendim onları kademeli olarak getirmenin daha güvenli olacağını söyledi; ama hanımefendiniz uygun görürse onları biraz daha yukarı kaldırabilirim," dedi. "Öyle yap," dedi. Berk başımıza geldi ve dizginleri kendisi kısalttı - sanırım bir delik; her küçük şey fark eder, ister iyi ister kötü, ve o gün tırmanmamız gereken dik bir yokuş vardı. Sonra duyduklarımı anlamaya başladım. Elbette, alıştığımız gibi başımı öne eğip arabayı kararlılıkla sürmek istiyordum; ama hayır, şimdi başımı dik tutmam gerekiyordu ve bu tüm cesaretimi alıp sırtıma ve bacaklarıma yüklendi. İçeri girdiğimizde Esmer, "Şimdi nasıl olduğunu görüyorsun; ama bu kötü değil ve bundan daha da kötüleşmezse hiçbir şey söylemeyeceğim, çünkü burada bize çok iyi davranılıyor; ama beni çok zorlarsa, ne olacak, dikkat etsinler! Buna dayanmam ve dayanmayacağım." dedi.

Gün geçtikçe, delik delik, dizginlerimiz kısılıyordu ve eskiden yaptığım gibi koşum takımımın takılmasını zevkle beklemek yerine, bundan korkmaya başladım. Esmer de çok az konuşsa da huzursuz görünüyordu. Sonunda en kötüsünün geçtiğini düşündüm; Birkaç gün boyunca kısaltma olmadı ve bundan en iyi şekilde yararlanmaya ve görevimi yapmaya karar verdim, artık bir zevk yerine sürekli bir taciz olsa da; ama en kötüsü henüz gelmemişti.

Özgürlük Grevi

Bir gün hanımım her zamankinden daha geç geldi ve ipekler her zamankinden daha fazla hışırdadı.

hanımefendi'nin evine git," dedi ve sonra bir an duraksadıktan sonra, "Şu atların başlarını hiç kaldırmayacak mısın Berk? Hemen kaldır da bu şaka ve saçmalıkları bir daha yaşamayalım."

Berk önce bana geldi, seysis ise Esmer'in başında duruyordu. Başımı geriye çekti ve dizginleri o kadar sıkı ki neredeyse dayanılmaz hale geldi; sonra, her zamanki gibi sabırsızca başını gemde aşağı yukarı sallayan Esmer'e gitti. Ne olacağını çok iyi biliyordu ve Berk dizginleri kısaltmak için gemiden çeker çekmez fırsatı değerlendirip aniden şaha kalktı, öyle ki Berk'in burnu sertçe çarptı ve şapkası düştü; seysis neredeyse düşüyordu.

Hemen ikisi de onun kafasına doğru uçtular; ama o onlarla boy ölçüşebilecek kadar güçlüydü ve son derece çaresiz bir şekilde atılmaya, şahlanmaya ve tekmelemeye devam etti. Sonunda, araba direğinin üzerinden tekmeledi ve bana yakın tarafıma sert bir darbe indirdikten sonra yere düştü. Berk, onun çırpınmasını önlemek için hemen başının üstüne oturup aynı anda "Siyah atın tokasını çözün! Vinçe koşun ve araba direğini sökün!

Eğer çözemiyorsanız, birisi şuradaki halatı kessin!" diye bağırmasaydı, daha ne kötülükler yapabileceğini kimse bilemezdi. Uşaklardan biri vince koştu, diğeri ise evden bir bıçak getirdi. Seyis kısa süre sonra beni Esmer'den ve arabadan kurtardı ve kulübeme götürdü. Beni olduğum gibi teslim edip Berk'e geri koştu.

Olanlar beni çok heyecanlandırmıştı ve eğer daha önce tekmelemeye veya şahlanmaya alıştırmış olsaydım, eminim o zaman yapardım; ama hiç alıştırmadım ve orada öylece durdum, öfkeliydim, bacağım ağrıyordu, başım hâlâ eyerin üzerindeki direğe kadar kalkmıştı ve onu indirecek gücüm yoktu. Çok perişandım ve yanıma gelen ilk kişiyi tekmeleme isteği duyuyordum. Ancak çok geçmeden, Esmer iki seyis tarafından içeri alındı, epey hırpalanmış ve yaralanmıştı. Berk onunla birlikte geldi ve emirlerini verdi, sonra bana bakmaya geldi. Bir anda başımı indirdi. "Şu dizginleri kahretsin!" dedi kendi kendine; "Yakında biraz yaramazlık yapacağımızı düşündüm. Efendim çok kızacak. Ama orada, bir kadının kocası ona hükmedemiyorsa elbette bir hizmetçi de hükmedemez; bu yüzden elimi eteğimi çekiyorum, ve eğer hanımefendi bahçe partisine gelmiyorsa, elimde değil."

Berk bunu adamların önünde söylemedi; onlar yanındayken her zaman saygılı konuşurdu. Şimdi her yerimi yokladı ve tekmelendiğim dizimin üstündeki yeri kısa sürede buldu. Şişmiş ve ağrıyordu; sıcak suyla silinmesini emretti ve ardından biraz losyon sürdü.

Sunay olanları öğrendiğinde çok sinirlendi; Berk'i boyun eğdiği için suçladı ve buna gelecekte emirlerini sadece beyefendi hazretlerinden almayı tercih edeceğini söyledi; ama sanırım hiçbir şey çıkmadı, çünkü işler eskisi gibi devam etti. Berk'e atları için daha iyi bir duruş sergileyeceğini düşünmüştüm ama belki de ben yargıç değilimdir.

Esmer bir daha asla arabaya bindirilmedi, ama yaraları iyileşince Sunay'ın küçükoğullarından biri onu almak

istediğini söyledi; iyi bir avcı olacağından emindi. Bense arabaya binmek zorundaydım ve Yıldırım adında yeni bir ortağım vardı; o her zaman sıkı dizginlere alışkındı. Ona nasıl dayandığını sordum. "Şey," dedi, "dayanmak zorundayım; ama bu benim hayatımı kısaltıyor ve eğer buna bağlı kalmak zorunda kalırsan senin hayatını da kısaltacak." "Sence," dedim, "efendilerimiz bunun bizim için ne kadar kötü olduğunu biliyor mu?" "Söyleyemem," diye yanıtladı, "ama satıcılar ve at hekimleri bunu çok iyi biliyor. Bir keresinde bir satıcıdaydım, beni ve başka bir atı çift olarak eğitiyordu; dediği gibi, her gün biraz daha yükseğe, biraz daha yükseğe kaldırıyordu. Orada bulunan bir beyefendi neden böyle yaptığını sordu. 'Çünkü,' dedi, 'biz almadıkça insanlar onları satın almaz. Büyükşehir halkı her zaman atlarının başlarını dik tutmasını ve yüksek adımlarla yürümesini ister.

Elbette bu atlar için çok kötü, ama aynı zamanda ticaret için de iyi. Atlar kısa sürede yıpranır veya hastalanır ve başka bir çift için gelirler.' Yıldırım, "Benim duyduğum kadarıyla," dedi, "ve siz kendiniz karar verebilirsiniz."

Hanımım arabasında dört ay boyunca o dizginle çektiğim acıyı tarif etmek zor olurdu; ama eminim ki, daha uzun sürseydi, ya sağlığım ya da öfkem bozulurdu. Ondan önce ağızımdan köpürmenin ne olduğunu hiç bilmezdim ama şimdi keskin ucun dilime ve çeneme yaptığı etki ve başımın ve boğazımın kısıtlı pozisyonu, ağızımdan az çok köpürmemeye neden oluyordu.

Bazıları bunu görmeyi çok normal karşılayıp "Ne kadar da iyi huylu yaratıklar!" diyor. Ama atların da insanların da ağızından köpürmesi aynı derecede doğal değil; bu,

bir rahatsızlığın kesin bir işareti ve dikkat edilmesi gereken bir durum. Bunun yanı sıra, nefes borumda sık sık nefes almamı zorlaştıran bir baskı vardı; işten döndüğümde boynum ve göğsüm gergin ve ağrılı, ağzım ve dilim hassastı ve kendimi yorgun ve depresif hissediyordum. Eski evimde Gürkan ve efendimin her zaman dostlarım olduğunu biliyordum; ama burada, birçok yönden iyi muamele görmeme rağmen, hiç dostum yoktu. Berk o dizginin beni nasıl rahatsız ettiğini biliyor olabilirdi ve büyük olasılıkla da biliyordu; ama sanırım bunun önüne geçilemeyeceğini doğal karşılıyordu; neyse ki beni rahatlatacak hiçbir şey yapılmadı.

Peri Anne veya Kaçak Bir At

Baharın başlarında, Sunay ailesinden bazılarıyla birlikte B y k      'e gitti ve Berk de yanlarına aldı. Ben, Esmer ve diğ r birkaç at evde bırakıldı ve ba  seyis sorumlu bırakıldı.

Salonda kalan Peri Nimet çok hastaydı ve asla arabayla dışarı çıkmazdı. Peri Anne ise kardeşi veya kuzenleriyle at sırtında gezmeyi tercih ederdi. M kemm l bir biniciydi ve güzelliği kadar neşeli ve nazikti. Beni atı olarak se ti ve bana "Kara rüzgar" adını verdi. Berrak ve soğuk havada, bazen Esmer'la, bazen İnciye'yle yaptığım bu gezintilerden çok keyif alırdım.

Bu İnciye, parlak doru bir kısraktı, neredeyse safkandı ve iyi hareketleri ve canlı ruhuyla beylerin gözdesiydi; ancak onu benden daha iyi tanıyan Esmer, biraz gergin olduğunu söyledi. Salonda Dicle adında bir beyefendi kalıyordu; İnciye'ye her zaman biner ve onu o kadar çok  verdi ki, bir gün Peri Anne yan eyerin ona, diğ r eyerin de bana takılmasını emretti.

Kapıya geldiğimizde beyefendi çok tedirgin görünüyordu. "Bu nasıl?" dedi. "İyi kalpli Kara Rüzgar'ından sıkıldın mı?" "Hayır, hiç de değil," diye yanıtladı, "ama bir kereliğine ona binmene izin verecek kadar nazikim ve o büyüleyici İnciye'ni deneyeceğim. İtiraf etmelisin ki, boyut ve görünüm olarak benim favori atımdan çok daha fazla bir hanımefendinin atına benziyor." "Sana tavsiyem, ona binmemen," dedi; " ok çekici bir yaratık ama bir hanımefendi için fazla gergin. Seni temin ederim, tamamen güvende değil; eyerleri

değiştirmeni rica ediyorum." "Sevgili kuzenim," dedi.

Peri Anne gülerek, "lütfen o iyi, dikkatli kafanı benim için yorma. Bebekliğimden beri at binicisiyim ve birçok kez tazıları takip ettim, gerçi siz kadınların avlanmasını onaylamadığınızı biliyorum; ama yine de gerçek bu ve siz beylerin çok sevdiği bu İnciye'yi denemek niyetindeyim; bu yüzden lütfen iyi bir arkadaş olarak bana binmemde yardım edin."

Söylenecek başka bir şey yoktu; onu dikkatlice eyere yerleştirdi, gem ve dizginlere baktı, dizginleri nazikçe eline verdi ve sonra bana bindi. Tam hareket ederken bir hizmetli elinde bir kağıt parçası ve Peri Nimet'ten bir mesajla çıktı. "Bu soruyu onun için Dr. Nihaly'nin evinde sorup cevabını getirirler mi?"

Köy yaklaşık bir mil uzaktaydı ve doktorun evi de köydeki son evdi. Kapısına varana kadar neşeyle yürüdük. Uzun, her dem yeşil ağaçların arasından eve doğru kısa bir yolculuk vardı.

Dicle kapıda indi ve Peri Anne'e açmak üzereydi ama o, "Seni burada bekleyeceğim ve Rüzgar'ın dizginini kapıya asabilirsin," dedi.

Dicle ona şüpheyle baktı. "Beş dakikaya kalmaz," dedi.

"Ah, acele etme; İnciye ve ben senden kaçmayacağız."

bana kafamı vermişti; Ama şimdi, hafif bir el ve deneyimli bir gözle,

beni yerde öyle ustaca yönlendirdi ki, adımlarım neredeyse hiç yavaşlamadı ve biz de onlara kesinlikle yaklaşıyorduk.

Fundalığın yaklaşık yarısında yeni kesilmiş geniş bir set vardı ve o setten çıkan toprak diğer tarafa kabaca atılmıştı. Elbette bu onları durdururdu! Ama hayır; İnciye neredeyse hiç duraksamadan atladi, engebeli toprak parçalarının arasında sendeledi ve düştü. Dicle inledi, "Şimdi Rüzgar, elinden gelenin en iyisini yap!" Dizginleri bana sabitledi.

Kendimi iyice toparladım ve kararlı bir sıçrayışla hem setin hem de kıyının üzerinden geçtim. Zavallı genç hanımım fundaların arasında hareketsiz, yüzü yere dönük yatıyordu.

Dicle diz çöktü ve adını seslendi: hiçbir ses yoktu. Nazıkçe yüzünü yukarı çevirdi: bembeyazdı ve gözleri kapalıydı. "Hale, sevgili Hale, konuş!" Ama cevap yoktu. Cübbesini çözdü, yakasını gevşetti, ellerini ve bileklerini yokladı, sonra ayağa kalkıp yardım için çılgınca etrafına bakındı. Çok uzakta olmayan bir mesafede, İnciye'nin binicisiz koştuğunu gören ve onu yakalamak için işlerini bırakan iki adam ot biçiyordu. Dicle'nin selamı onları kısa sürede oraya getirdi. En öndeki adam bu manzara karşısında çok endişelenmiş gibiydi ve ne yapabileceğini sordu. "Ata binebilir misin?"

"Efendim, pek iyi bir binici değilim ama Peri Anne için canımı riske atarım; kışın karıma karşı olağanüstü iyi davranırdı."

"Öyleyse bu ata bin dostum, canın sağ salım çıkar ve doktora gidip hemen gelmesini iste; sonra da salona geç; onlara bildiğin her şeyi anlat ve Peri Anne'nin hizmetçisi ve yardımcısıyla birlikte arabayı bana göndermelerini söyle. Ben burada kalacağım."

"Pekala efendim, elimden gelenin en iyisini yapacağım ve Allah'dan sevgili genç hanımın gözlerini bir an önce açmasını diliyorum." Sonra diğer adamı görünce, "Ege, koş biraz su al ve hanıma olabildiğince çabuk

Peri Anne'e gelmesini söyle," diye seslendi. Sonra bir şekilde eyere tırmandı ve "Vay canına!" diyerek ve iki bacağıyla yanlarıma vurarak, setten kaçınmak için küçük bir tur atarak yolculuğuna başladı. Kırbacının olmaması onu rahatsız ediyor gibiydi; ama benim hızım kısa sürede bu zorluğu çözdü ve yapabileceği en iyi şeyin eyere yapışıp beni tutmak olduğunu anladı ve bunu da erkekçe yaptı.

Onu elimden geldiğince az sarstım, ama engebeli zeminde bir iki kez "Sakin ol! Vay canına! Sakin ol!" diye seslendi.

Anayolda her şey yolundaydı; doktorda ve koridorda işini iyi bir adam gibi ve dürüstçe yaptı. Onu bir damla bir şey içmesi için içeri çağırdılar. "Hayır, hayır," dedi; "Tarlalardan geçerek kestirme bir yolla tekrar onlara döneceğim ve arabadan önce orada olacağım."

Haber duyulduktan sonra büyük bir telaş ve heyecan yaşandı. Beni ahırma koydular; eyer ve dizginler çıkarıldı ve üzerime bir bez örtüldü.

Zencefil eyerlendi ve büyük bir aceleyle beyefendi Emre'a gönderildi ve kısa süre sonra arabanın avludan çıktığını duydum.

Peri Anne veya Kaçak Bir At

Esmer'ın geri dönmesi ve yalnız kalmamız uzun zaman aldı; sonra bana gördüklerinin hepsini anlattı.

"Pek bir şey söyleyemem," dedi. "Neredeyse dörtnala gittik ve tam doktor gelirken oraya vardık.

Yerde oturan bir kadın vardı, başı kucağındaydı.

Doktor ağzına bir şeyler döktü,

ama duyduğum tek şey 'Ölmedi' oldu. Sonra bir adam

beni biraz uzağa götürdü. Bir süre sonra onu arabaya

bindirdiler ve birlikte eve döndük. Efendimin, onu

durdurup soran bir beyefendiye, kemiklerinin

kırılmamış olmasını umduğunu, ancak henüz

konuşmadığını söylediğini duydum."beyefendi Emre,

Esmer'ı ava götürdüğünde, Berk başını salladı; ilk

sezon için bir atı eğitmenin beyefendi Emre gibi

rastgele bir binici değil, sabit bir el olması gerektiğini

söyledi. Esmer eskiden çok severdi ama bazen geri

döndüğünde çok gergin olduğunu görebiliyordum ve

ara sıra hafifçe öksürüyordu. Şikayet edemeyecek

kadar enerjikti ama onun için endişelenmekten

kendimi alamıyordum. Kazadan iki gün sonra Dicle

beni ziyarete geldi; beni okşadı ve çok övdü; beyefendi

Emre'a atın Hale'nin tehlikesinin kendisi kadar

farkında olduğundan emin olduğunu söyledi.

"İsteseydim bile onu tutamazdım," dedi, "başka bir ata

asla binmemeliydi." Konuşmalarından genç

hanımımın artık tehlikede olmadığını ve yakında tekrar

ata binebileceğini öğrendim. Bu benim için iyi bir

haberdi ve mutlu bir hayat için sabırsızlanıyordum.

Kaan

Şimdi, Berk Büyükşehir'e gittiğinde ahırların başına bırakılan Kaan hakkında biraz konuşmalıyım. İşini ondan daha iyi anlayan kimse yoktu ve iyi olduğunda ondan daha sadık veya değerli bir adam olamazdı. Nazik ve atların idaresinde çok zekiydi ve onları neredeyse bir nalbant kadar iyi tedavi edebiliyordu, çünkü iki yıl boyunca bir veteriner cerrahla çalışmıştı.

Birinci sınıf bir sürücüydü; dörtlü veya tandem atları bir çift at kadar rahat idare edebiliyordu. Yakışıklı bir adamdı, iyi bir bilgindi ve çok hoş tavırları vardı. Sanırım herkes onu severdi; özellikle de atlar. Tek şaşırtıcı olan, Berk gibi bir arabacının yerinde olmayıp, yetersiz bir durumda olmasıydı; ama büyük bir kusuru vardı, o da içkiye olan düşkünlüğüydü.

Bazı adamlar gibi sürekli içki içen biri değildi; Haftalarca hatta aylarca birlikte sabit kalırdı.

Berk'in deyimiyle, bir "nöbet" geçirir ve kendine rezil olur, karısına dehşet saçar ve onunla ilgili herkese baş belası olurdu. Ancak o kadar faydalıydı ki Berk iki üç kez konuyu örtbas etmiş ve kontun bilgisinden saklamıştı; ama bir gece, Kaan bir partiyi balodan eve götürmek zorunda kaldığında o kadar sarhoştı.

Dizginleri tutamadı ve partiden bir beyefendi Faytonu binip hanımları eve götürmek zorunda kaldı.

Elbette bu saklanamazdı ve Kaan hemen kovuldu; zavallı karısı ve küçük çocukları park kapısının yanındaki güzel kulübeden çıkıp gidebilecekleri yere gitmek zorunda kaldılar. Yaşlı Yıldırım bana tüm bunları anlattı, çünkü bunlar epey önce olmuştu; ama Esmer ve ben gelmeden kısa bir süre önce Kaan tekrar geri götürülmüştü. Berk, çok iyi kalpli olan kontu onun için aracılık etmiş ve adam orada yaşadığı sürece bir

daha asla içki içmeyeceğine dair sadakatle söz vermişti. Sözünü o kadar iyi tutmuştu ki Berk, kendisi yokken onun yerini doldurabileceğine güvenmişti ve o kadar zeki ve dürüsttü ki, başka hiç kimse bu göreve onun kadar uygun görünmüyordu. Nisan ayının başlarıydı ve ailenin Mayıs ayında eve dönmesi bekleniyordu. Faytonu yeniden yapılacaktı ve Albay Dicle alayına dönmek zorunda olduğundan, Kaan'ın onu arabayla kasabaya götürmesi ve ardından geri dönmesi kararlaştırıldı; bu amaçla eyeri de yanına aldı ve yolculuk için ben seçildim. İstasyonda albay Kaan'ın eline biraz para tutuşturdu ve ona veda ederek, "Genç hanımına iyi bak, Kaan ve Kara Rüzgar'ın, onu sürmek isteyen herhangi bir genç züppe tarafından soyulmasına izin verme, onu hanımefendi için sakla." dedi.

Arabayı tamircinin yanında bıraktık, Kaan beni Beyaz Aslan'a kadar sürdü ve seyisin beni iyi beslemesini ve saat dörtte beni hazır etmesini emretti.

Ben gelirken ön ayakkabılarımdan birinde bir çivi başlamıştı, ancak seyis bunu saat dört civarına kadar fark etmedi. Kaan saat beşe kadar avluya gelmedi ve sonra eski arkadaşlarıyla buluştuğu için saat altıya kadar da çıkmaması gerektiğini söyledi. Adam daha sonra ona çividen bahsetti ve ayakkabıyı kontrol ettirmesi gerekip gerekmediğini sordu.

«Hayır," dedi Kaan, "eve varana kadar sorun olmaz." Çok yüksek sesle, kayıtsızca konuştu ve ayakkabıya bakmaması hiç de ona göre değildi, çünkü genellikle ayakkabılarımızdaki gevşek çiviler konusunda çok titizdi. Saat altıda, yedide veya sekizde gelmedi ve beni çağırması neredeyse saat dokuzu buldu, sonra da yüksek, kaba bir sesle. Çok sinirli görünüyordu ve seyise küfür etti, ama nedenini anlayamadım.

Ev sahibi kapıda durup "Dikkatli olun Bay Kaan!" dedi ama adam öfkeyle küfür etti; ve neredeyse şehirden çıkmadan dörtlüyle koşmaya başladı, tam gaz gitmeme rağmen sık sık kırbacıyla bana sert bir darbe indirdi.

Ay henüz doğmamıştı ve hava çok karanlıktı. Yollar taşlıydı, yeni onarılmıştı; bu hızla giderken ayakkabım gevşedi ve otoyol kapısına yaklaşırken ayağımdan çıktı. Kaan akli başında olsaydı, yürüyüşümde bir sorun olduğunu anlardı, ama fark edemeyecek kadar sarhoştum.

Otoyolun ötesinde, üzerine yeni taşlar döşenmiş uzun bir yol parçası vardı - büyük, keskin taşlar - hiçbir atın tehlike riski olmadan hızlı bir şekilde üzerinden geçemeyeceği taşlar. Bu yolda, bir nalım eksikken, son hızımla dörtlüyle koşmak zorunda kaldım. Bu arada binicim kırbacıyla beni kesiyor ve vahşi küfürlerle daha da hızlı gitmem için beni teşvik ediyordu.

Elbette nalsız ayağım çok acı çekiyordu; toynak kırılmış ve en uca kadar yarılmıştı ve içi taşların keskinliğiyle korkunç bir şekilde kesilmişti. Bu böyle devam edemezdi; hiçbir at böyle koşullar altında ayakta kalamazdı; acı çok büyüktü. Tökezledim ve iki dizimin üzerine şiddetle düştüm. Kaan benim düşüşümle savruldu ve o kadar hızlı gittiğim için büyük bir güçle düşmüş olmalıydı. Kısa süre sonra kendimi toparladım ve taşlardan arınmış yolun kenarına topallayarak gittim.

Ay çitin üzerinden yeni yükselmişti ve ışığında Kaan'ın birkaç metre ötemde yattığını görebiliyordum. Ayağa kalkmadı; kalkmak için hafif bir çaba sarf etti ve sonra derin bir inilti duyuldu. Ben de inleyebildim çünkü hem

ayağım hem de dizlerim çok ağrıyordu; ama atlar acılarını sessizce çekmeye alışkındır. Hiç ses çıkarmadım, orada durup dinledim. Kaan'ın bir kez daha derin bir inilti geldi; ama şimdi dolunay ışığında yatmasına rağmen hiçbir hareket göremiyordum. Ne onun ne de kendim için hiçbir şey yapamıyordum, ama ah! Atların, tekerleklerin veya ayak seslerinin sesini nasıl da dinliyordum! Yol çok işlek değildi ve gecenin bu saatinde yardım gelene kadar saatlerce kalabilirdik. Durup izledim ve dinledim. Sakin, tatlı bir Nisan gecesi idi; bir b  b  l  n birkaç alçak sesi dışında hiçbir ses yoktu ve ayın yakınındaki beyaz bulutlar ve çitin   zerinden kahverengi bir baykuş dışında hiçbir şey hareket etmiyordu. Bu bana, uzun zaman   nce,   ift  i Volkanay'in yeşil, hoş   ayırında annemin yanında uzandığım yaz gecelerini hatırlattı.

Nasıl Bitti

Uzaklardan bir atın ayak seslerini duyduğumda neredeyse gece yarısıydı. Bazen ses sönüp gidiyor, sonra tekrar belirginleşiyor ve yaklaşıyordu. Büyük Konaka giden yol, konta ait ormanın içinden geçiyordu; ses o yönden geliyordu ve bizi aramaya gelen biri olabileceğini umuyordum. Ses yaklaştıkça, Esmer'ın ayak seslerini neredeyse ayırt edebildiğimden emindim; biraz daha yaklaşıncaya, at arabasında olduğunu anladım. Yüksek sesle kişnedim ve Esmer'dan gelen bir kişneme ve insanların seslerini duyunca çok sevindim. Taşların üzerinden yavaşça gelip yerde yatan karanlık figürün önünde durdular. Adamlardan biri arabadan atlayıp üzerine eğildi. "Bu Kaan," dedi, "ve kıpırdamıyor!" Diğer adam onu takip etti ve üzerine eğildi. "Öldü," dedi; "ellerinin ne kadar soğuk olduğunu hissedin." Onu kaldırdılar ama can yoktu ve saçları kana bulanmıştı. Tekrar yatırdılar ve bana baktılar. Kısa süre sonra kesik dizlerimi gördüler. Ertesi gün Seyis baytarı çağırdı, tam da olayın üstünde beyefendi geldi baytarı dinledi hayır dedi sen haklısın onu vurmaya gerek yok ve artık Yılıkı Ata oldu. Topal kalacak.

Zencefili bir daha görmedim.

